

:

- Информациони системи и технологије
- Менаџмент
- Финансије, рачуноводство и банкарство
- Маркетинг и трговина
- Порези и царине
- Менаџмент туризма
- Јавна управа.

Такође, поред основних студија, акредитовали смо један мастер и два програма специјалистичких студија.

:

- Рачуноводство, контрола и ревизија
- Јавна управа, порески и царински системи

:

- Пословна економија

КОРИСНИ САВЕТИ ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Досадашње искуство говори да на Академији пословних струковних студија Београд за једно место конкурише више кандидата. Стога, сви који седе поред вас и полагају, ваши су конкуренти за упис.

- Времена за решавање задатака имате сасвим довољно, али немојте одуговлачити.
- Прво одговарајте на она питања за која сте сигурни да знате тачан одговор.
- Будите пажљиви када заокружујете одговоре, јер на обрасцу на којем уписујете тачне одговоре није дозвољена било каква исправка, двоструко одговарање, обележавање и слично.
- За решавање задатака из Статистике и Математике није вам потребан дигитрон.
- Уколико имате неких нејасноћа, или питања, обратите се дежурним наставницима, немојте тражити помоћ од ваших конкурената.
- Водите рачуна о дисциплини. Искључење са тестирања вас дисквалификује за упис.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА

ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА ЗА УПИС СТУДЕНАТА У ШКОЛСКУ 2019/20 ГОДИНУ

Припремна настава је **бесплатна** и организује се за следеће предмете:

- Информатика
(обавезан предмет на пријемном испиту за упис на студијски програм Информациони системи и технологије)
- Социологија
- Економија
- Пословна економика
- Математика
- Статистика
- Устав и људска права
(обавезан предмет на студијском програму Јавна управа)

Које су опције за полагање пријемног испита?

А - За студијске програме:

- Информациони системи и технологије
- Менаџмент
- Финансије, рачуноводство и банкарство
- Маркетинг и трговина
- Порези и царине
- Менаџмент туризма

Изборни предмети: кандидати бирају 2 од 6 предмета:

- Информатика
- Социологија
- Економија
- Пословна економика
- Математика
- Статистика

Б - За студијски програм Јавна управа Обавезан предмет:

- Устав и људска права

Изборни предмети: кандидати бирају 1 од 5 предмета:

- Информатика
- Социологија
- Економија
- Пословна економика
- Статистика.

У зависности од студијског програма који желе да упишу, кандидати бирају предмете за које ће се пријавити за припремну наставу.

Све информације везане за термине извођења припремне наставе и пријаву кандидата можете добити на сајту Академије пословних студија Београд.

<http://www.bpa.edu.rs/sr-cyrl-cs/upis-pripremna-nastava>

ТЕСТОВИ

ИНФОРМАТИКА

1. Предмет изучавања информатике представља:

- A) развој и примена информационих технологија, развој информационих делатности и ангажовања људи у обављању информационих делатности
- B) пројектовање електронских рачунара
- V) програмирање рачунара и микропроцесора

2. Подаци су:

- A) предмет изучавања информатике
- B) обрађене чињенице
- V) регистроване чињенице, ознаке или запажања

3. Рачунарско инжењерство (енгл. Computer engineering) је:

- A) рачунарска област за производњу и повезивање хардверских делова рачунара
- B) пројектовање електронских рачунара
- V) програмирање архитектуре рачунара

4. Информациони системи су системи код којих је најважније:

- A) компјутерски систем са компонентама који се користе у банкама
- B) чување, пренос и обрада информација
- V) рачунар са штампачем, диском и модемом које користи човек

5. Рачунарство је:

- A) примењена наука која је основ за сервисирање, где је од значаја брзина замене делова
- B) практична наука која помажу људима да боље користе рачунар
- V) теоријска наука везана за развој архитектуре рачунарског хардвера и софтвера

6. Шта представља АДА (енгл. ADA)?

- A) програмски језик опште намене
- B) део оперативног система рачунара
- B) први оперативни систем

7. Први успешан електронски рачунар опште намене звао се:

- A) IBM
- B) ENIAC
- B) UNIVAC

8. Синоним за грешку у програму је:

- A) енглеска реч солв (енгл. Solve)
- B) енглеска реч шат (енгл. Shut)
- B) енглеска реч баг (енгл. Bug)

9. Три основне рачунарске области су:

- A) рачунари, информациони системи и рачунарске технологије
- B) рачунарско инжењерство, рачунарске науке и рачунарске технологије
- B) рачунарска аутоматизација пословних процеса, рачунарске технологије и рачунарска обрада података

10. Повезивач (енгл. Linker):

- A) из већег броја програмских јединица прави изворни облик програма
- B) из већег броја програмских јединица прави машински облик програма
- B) из већег броја програмских јединица прави извршни облик програма

11. Улога драјвера (енгл. Driver) је:

- A) софтверско повезивање
- B) вођење обрада
- B) хардверско повезивање

12. Рачунарски системи су:

- A) системи повезаних рачунара који се користе код роботике
- B) велики број рачунара као на Интернету
- B) електронске машине које обрађују улазне информације и из њих производе излазне информације

13. Подела рачунара на вишекорисничке и једнокорисничке је са становишта:

- A) броја корисника
- B) броја наредби
- B) примене у индустрији

14. Скуп инструкција за извршавање неке обраде назива се:

- A) програм
- B) процесор
- B) база података

15. Програми и подаци при извршењу програма су ускладиштени:

- A) на CD-Rom дисковима
- B) на магнетним дисковима
- B) у централној меморији

16. Комбинација битова која дефинише неки од карактера (слова, цифре, итд.) зове се:

- A) реч
- B) код
- B) адреса

17. Најпознатији код је:

- A) ANSI
- B) ASCII
- B) ASCCI

18. Извршавање инструкција програма и извођење различитих операција над подацима обавља:

- A) РАМ меморија
- B) напајање
- B) процесор

19. Шеснаест битова представља:

- A) пола бајта
- B) 2 бајта
- B) 1 бајт

20. Физичке уређаје рачунарског система означава:

- A) хардвер
- B) скенер, монитор и штампач
- B) софтвер

21. Три кључне магистрале су:

- A) адресна магистрала, магистрала података и контролна магистрала
- B) ROM, магистрала података и магистрала прикључака
- B) магистрала слотова, магистрала података и магистрала прикључака

22. Један GB (engl. Gigabyte) има:

- A) 1024 MB
- B) 1026 MB
- B) 1022 MB

23. Дужина процесорске речи представља:

- A) капацитет најмањег регистра
- B) број битова који се једновремено преноси и обрађује унутар процесора
- B) исто као дужина меморијске речи

24. Софтвери се могу поделити на:

- A) преносиве и непреносиве
- B) монопроцесне и мултипроцесне
- B) оперативне системе, системски софтвер и апликативне програме

25. BIOS представља скраћеницу од:

- A) Basic Input Operative System
- B) Basic Instruction Operative System
- B) Basic Input Output System

26. Намена оперативног система је:

- A) једноставно и ефикасно коришћење рачунара
- B) лако сналажење на екрану
- B) задавање команди

27. Виртуелна меморија је:

- A) техника за смањење меморије
- B) техника коју користи оперативни систем да управља локацијама сегментираних програма
- B) сегментирање програма на диску

28. У системски софтвер спадају:

- A) програми преводиоци, везници и услужни програми
- B) системски програми велике брзине
- B) сви програми који се „врте“ на рачунарском систему

29. Спољне меморије се користе за:

- A) дуже чување програма и података
- B) проширење рачунара и мреже
- B) бескрајно чување личних података

30. Датотека представља:

- A) податке о радницима и платама једног предузећа
- B) скуп података који се преносе између меморије и магнетног диска
- B) колекција сродних података

31. Са становишта хардвера стандардан персонални рачунар се састоји из:

- A) централне јединице, монитора и тастатуре
- B) централне јединице, тастатуре и штампача
- B) штампача, тастатуре и спољне меморије

32. Лиценца је:

- A) дозвола од стране произвођача за коришћење Интернета
- B) дозвола од стране произвођача за коришћење програма;
- B) дозвола од стране произвођача за пребацивање података са једног на други рачунар

33. Брзина процесора се мери у:

- A) килобајтима
- B) битовима у секунди
- B) гигахерцима

34. Радни такт генерише:

- A) сат - специјално електронско коло којим се иницирају операције процесора
- B) процесор, зависно од сложености програма
- B) подешава га програмер

35. Слотови служе за:

- A) прикључење монитора или спољних меморија
- B) прикључење напајања
- B) прикључак података који су од интереса за корисника

36. Бафери су:

- A) делови РОМ меморије које неки програми алоцирају за своје потребе
- B) интерни и екстерни хард дискови
- B) делови РАМ меморије које неки програми алоцирају за своје потребе

37. Брзина, радни такт, интерни кеш одређују карактеристике:

- A) меморије
- B) процесора
- B) магистрале

38. Брза – кеш меморија се налази у:

- A) процесору
- B) рачунарском кешу
- B) меморији

39. Реч информатика је настала из:

- A) из немачких речи: Info и Auto
- B) из енглеских речи: Inform и Automatic
- B) из француских речи: Information и Automatique

40. Врсте портова су:

- A) улазни и излазни
- B) за штампаче и остале уређаје
- B) серијски и паралелни

41. За повезивање осталих уређаја који имају стандардизоване прикључке користи се:

- A) брза кеш меморија
- B) резолуција
- B) порт

42. Резолуција при представљању слика је:

- A) решење слике по могућностима рачунара
- B) број подела по хоризонтали и вертикали
- B) оптимално решење за јасну слику

43. Програм који се намерно шири да направи што већу штету на рачунару зове се:

- A) баг
- B) вирус
- B) трешинг

44. Уређај УПС (енгл. Uninterruptible Power Supply) се користи за:

- A) напајање у случају отказа процесора
- B) непрекидно напајање
- B) непрекидно напајање монитора и штампача

45. Командни интерфејс који интерпретира улазне команде корисника у оперативном систему је:

- A) језгро
- B) љуска
- B) микрокод

46. Партиције диска су делови диска који се физички налазе на истом диску:

- A) али их рачунар сматра за две датотеке
- B) али их рачунар логички посматра као различите дискове
- B) па их рачунар сматра као делове истог фолдера

47. Код серијских портова:

- A) сви битови једног бајта излазе истовремено паралелним путем
- B) битови једног бајта излазе кроз порт један по један
- B) битови два бајта иду истовремено паралелно

48. Подаци се после брисања налазе у:

- A) Recycle Bin
- B) My Computer
- B) My Documents

49. Ако се опција вертикалног менија завршава са (...) три тачке, то значи да се:

- A) корисник опомиње да није унео све податке
- B) корисник опомиње да треба да унесе лозинку да би ишао даље низ мени
- B) активирањем ове опције наставља дијалог са корисником

50. Системски диск је:

- A) екстерни диск
- B) партициони диск
- B) диск на којем се налази оперативни систем

51. Која екстензија (тип датотеке) представља компримоване датотеке?

- A) zip, rar
- Б) exe, com, bat
- В) jpg, jpeg, gif

52. Која екстензија (тип датотеке) представља извршне датотеке?

- A) jpg, jpeg, gif
- Б) txt, doc
- В) exe, com, bat

53. Скраћеница CTRL+A се користи за:

- A) копирање свих фајлова
- Б) селектовање свих фајлова
- В) брисање свих датотека

54. Којом наредбом се врши промена имена датотеке?

- A) Copy
- Б) Change
- В) Rename

55. Која наредба омогућава отварање датотеке само за читање без могућности снимања (енгл. Save)?

- A) Open Read Only
- Б) Open as Copy
- В) Close

56. Комбинација једног или два специјална тастера и једног слова назива се:

- A) пречица
- B) копирање
- B) повлачење

57. Старт оперативног система који започиње укључивањем прекидача се назива:

- A) топли старт
- B) рестарт
- B) хладни старт

58. Кликом на дугме за максимизирање на прозору програма:

- A) прозор заузме целу површину екрана
- B) програм ради, али се не види на радној површини
- B) програм ради максимално брзо

59. Картице мрежних адаптера представљају:

- A) везу између магистрале и штампача
- B) везу између модема и процесора
- B) везу између ожичених мрежа и рачунара

60. Начин повезивања рачунара у мрежи се назива:

- A) инсталација у мрежи
- B) конфигурисање рачунара
- B) топологија мреже

61. IP адреса представља:

- A) адресу у прстенастој топологији
- B) скраћеницу за Information Production Adress
- B) јединствену адреса сваког уређаја прикљученог на интернет

62. Која је разлика између клијента и сервера?

- A) Клијент је рачунар скромних могућности, а сервер је Host рачунар
- B) Клијент је рачунар који користи ресурсе мреже, а сервер их ставља на располагање
- B) Сервер управља радом клијената

63. Хипертекст (енгл. Hypertext) представљају:

- A) странице Интернет презентације
- B) повезане странице у сајтовима које се надовезују једна за другом
- B) документа која су повезана међу собом на основу означених појмова или скупом речи

64. TCP/IP (енгл. Transmission Control Protocol / Internet Protocol) је обавезан за рад:

- A) модема и телефона
- B) Интернета
- B) рачунара

65. World Wide Web је:

- A) светска мултимедијална асоцијација;
- B) интернет сервис заснован на хипертексту
- B) највећи светски провајдер

66. Хипермедија је:

- A) адреса на којој је постављен сајт
- B) уједињење концепта хипертекста са мултимедијалним системима
- B) шематски приказ повезивања чворова хипертекста

67. URL (енгл. Universal Resource Locator) адреса служи:

- A) за одређивање локације где се корисник налази
- B) за претраживање рачунара
- B) да би нека страница на Интернету могла да буде пронађена

68. Шта представља клијент/сервер архитектура?

- A) једна од машина је клијент, а остале су сервер
- B) једна од машина је сервер, а остале су клијент
- B) све машине су равноправне

69. Енглеска реч Download најближе описује:

- A) брисање података са Интернета
- B) преузимање података са Интернета
- B) копирање података са Интернета

70. Командом Ctrl+X се:

- A) копира у клипборд и брише
- B) копира у клипборд
- B) копира се из клипборда у текст

71. Параграф је део текста откуцан између два притиска на тастер:

- A) Enter
- Б) CtrlParagph
- В) Insert

72. Додатно објашњење које се додаје у самом дну текста приликом обраде текста назива се:

- A) Маргина (енгл. margins)
- Б) Заглавље (енгл. header)
- В) Фуснота (енгл. footnote)

73. Група команди се другачије зове:

- A) формат (енгл. Format)
- Б) алати (енгл. Tools)
- В) мени (енгл. Menu)

74. Како се у прозору Print у програму Word дефинише штампа прве и страница од 17 до 25?

- A) 1, 17 thru 25.
- Б) First, 17 thru 25
- В) 1, 17-25

75. Којом командом се отвара нови документ у програму Word?

- A) OpenNew
- Б) NewDoc
- В) New

ЛИТЕРАТУРА:

- Никола Клем, Рачунарство и информатика за први разред средње школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, издања 2010. или новија.

ОБЛАСТИ:

Предмет изучавања информатике; Историјат развоја рачунара; Електромеханички рачунари; Електронски дигитални рачунари; Рачунарски системи; Структура хардвера рачунарског система; Централна меморија; Аритметичко-логичка јединица; Контролна јединица; Јединице спољне меморије; Улазне јединице; Излазне јединице; Оперативни систем; Системски софтвер; Апликативни програми; Вируси; Програм као производ; Компоненте хардвера; Централна јединица; Кућиште; Основна плоча; Портови; Диск; Представљање слика; Графичка картица; Звучна картица; Мрежна картица; Монитори; Улазне јединице; Мрежна и комуникациона опрема; Структура оперативног система; Организација складиштења података на диску; Имена периферних јединица; Појам датотеке; Појам каталога и потка-галога; Рад са оперативним системом; MS Windows; Задавање команди; Концепт прозора и њихова подела; Покретање програма; Креирање пречице за покретање програма; Концепт клипборда; Елементи менија и линија са алаткама; Завршетак рада са рачунаром; Рад са датотекама и фолдерима – Windows Explorer; Обрада текста на рачунару; Покретање WORD-а; Задавање команди у WORD-у; Подешавање радног окружења; Постављање и уклањање линија са алаткама; Избор величине и оријентације папира; Постављање маргина и оријентације папира; Постављање штампача; Избор фонта, стила фонта и величине слова; Стил параграфа; Измене у документу; Обликовање текста; Фусноте; Обележавање страница; Штампање документа; Рачунарске комуникације; Начини комуникарања између рачунара; Рачунарске мреже; Интернет и интранет; Електронска пошта; WWW (WORLD WIDE WEB); Хипермедија; УРЛ (Uniform Resource Locator).

ТЕСТ ИЗРАДИО: др Раде Матић

СОЦИОЛОГИЈА

1. Друштво као предмет социологије је:

- A) народ са карактеристикама у погледу производње потрошних добара
- B) социјална категорија којом се објашњавају културна збивања савременог света
- B) свака скупина људи повезана својим људским деловањем

2. За развој социологије пресудну улогу има:

- A) развој других наука
- B) политичке промене у свету
- B) развој социјализма

3. Основне карактеристике нације као етничке заједнице су:

- A) карактеристике основних друштвених делатности
- B) заједнички ставови о основним друштвеним проблемима
- B) порекло, језик и култура и традиција и сл.

4. Под својином се у социолошком смислу подразумева:

- A) однос између људи и ствари где људи мењају ствари
- B) однос између људи и ствари где људи присвајају ствари
- B) врста технолошког односа

5. Друштвена структура је:

- A) збир елемената који чине природни потенцијал привреде једне државе
- B) релативно стабилан однос између елемента из којих се друштво састоји
- B) збир делова од којих се изграђује друштвено просперитетна држава

6. За које се социологе везује конзервативно схватање елита?

- A) енглеске социологе Џона Стјуарта Мила и Херберта Спенсера
- B) италијанске социологе Вилфреда Парета и Гаетана Моску
- V) немачке социологе Едуарда Берншајна и Карла Кауцког

7. Сазнајни задатак социологије је:

- A) да анализира друштвене организације
- B) да у истраживању сарађује са филозофијом
- V) научно објашњење друштвених појава

8. Појам својина означава:

- A) стриктно фиксиран однос човека и одређене ствари
- B) власништво над материјалним добрима
- V) специфичан друштвени однос где људи присвајају ствари

9. Друштвена институција је:

- A) државни орган који се брине о безбедности грађана на јавним местима, посебно у условима друштвених поремећаја и економских криза
- B) устаљен, усвојен, уобличен начин вршења друштвених деловања које је значајно за одржавање и функционисање друштвеног поретка
- V) установа са организацијом рада и персоналном структуром која се посвећује спровођењу програма од општег друштвеног интереса

10. Један од праваца у социологији је:

- A) натурализам
- B) будизам
- V) социјализам

11. Какво је елитистичко схватање друштвене структуре?

- A) има преобладавајућу улогу у развоју међународних односа
- B) једно је од најразвијенијих становишта у савременој социологији
- C) основа је јединства мисли и акције савременог света, посебно пролетаријата

12. Организација простора на селу је:

- A) планска и интегрисана
- B) прилагођена сеоским условима живота
- C) спонтана и сегментарна

13. Функционализам представља:

- A) правац у социологији
- B) друштвене појаве, положај, углед
- C) функционално тумачење друштвених појава

14. Најпознатији представници функционализма су:

- A) Ерих Фром, Сигмунд Фројд и Емил Диркем
- B) Едмунд Хусерл и Макс Шелер
- C) Бронислав Малиновски, Талкот Парсонс, Роберт Мертон и Курт Левин

15. Право у социолошком тумачењу је:

- A) систем писаних правила која прописује држава
- B) систем писаних правила која прописује невидљива сила
- C) систем писаних правила којим се обезбеђује правда

16. Демократски актери грађанског друштва су:

- А) активни грађани
- Б) политичке елите
- В) политички лидери

17. Оквир демократског деловања у грађанском друштву је:

- А) централни орган власти
- Б) државна установа
- В) локална заједница

18. Која су средства деловања и начини регулације демократског поретка у правној држави?

- А) правне процедуре и правила политичке игре
- Б) притисак демократске јавности
- В) политичке странке и политички лидери

19. Демографија је:

- А) наука која се бави демократијом као друштвеним феноменом
- Б) наука о становништву, о кретању и развоју становништва
- В) непосредна друштвена пракса која се бави фертилитетом

20. Политика по свом значењу је:

- А) наука и вештина управљања државом
- Б) учење о држави и њеним институцијама
- В) владавина политичких странака у друштву

21. Социјална покретљивост у граду је:

- A) заснована на традиционалним, породичним комуникацијама у свакодневном животу
- B) заснована на већим класним разликама и оштријим супротностима
- B) заснована на већој хоризонталној и вертикалној мобилности

22. Творац „вечитог закона о развоју становништва” је:

- A) Карл Маркс
- B) Макс Вебер
- B) Роберт Малтус

23. База друштва је:

- A) економија коју контролише класа капитала
- B) материјална производња, односно економска структура, за разлику од надоградње
- B) привредни систем који има перспективу

24. Буржоазија је:

- A) класа која брани тековине грађанског друштва
- B) класа која свој друштвени и економски статус заснива на капиталу и капитал односима
- B) класа од чијег имовног стања зависи опстанак друштва

25. Алијенација је:

- A) отуђење, одвајање човека од његове људске суштине, поремећај односа са другим људима, губљење личности
- B) свесно настојање да се не учествује у политичком и економском животу сопствене друштвене средине
- B) заштита од отуђења, од одвајања човека од његове људске суштине

26. Друштвена покретљивост обухвата?

- А) идеје и непосредну праксу људи са улогама и положајима у оквиру социјалних група и њихових структура изведених из живота политичких партија и странака
- Б) интернационално ангажоване индивидуе са идејама о социјалним променама у текућем животу људи који такве промене желе
- В) промене улога и положаја појединаца и група у друштву

27. Друштвени напредак је:

- А) друштвени развој који је усмерен према позитивним циљевима и фундаменталним вредностима човековог друштвеног живота
- Б) социјално-економски развој народа који је усмерен према позитивним циљевима и фундаменталним вредностима друштвеног живота грађана
- В) промена зависно од културно-економског развоја једне државе која има свој план и програм националног просперитета у свим сферама привреде и друштва

28. Друштвени развој је:

- А) низ повезаних промена истог смера које доводе до стварања нових творевина у друштву као целини или у неком његовом важном делу
- Б) план добро инкорпорираних идеја на којима се заснива непосредна пракса индивидуа и група са намером да сами направе промене у свом интересу
- В) тип друштвених промена, различитих од осталих промена планираних са становишта стандарда људи, посебно радника, заснованих на економији

29. Друштвена моћ у социолошком смислу је:

- A) вредновање појединца у друштву
- B) утицај који човек има у заједници
- B) задатак који неко обавља

30. Облици друштвене покретљивости су:

- A) економска, међународна и техничка покретљивост
- B) хоризонтална, вертикална и просторна покретљивост
- B) туристичка, сезонска и елементарна покретљивост

31. Структурна покретљивост је повезана са:

- A) процесима империјализације, дефутуризације и милитаризације
- B) процесима индивидуализације, дерегулације и фатализације
- B) процесима индустријализације, деаграризације и урбанизације

32. Које су три тенденције у концептуализацији глобализаци- је?

- A) берксонизам, хегелијанизам и марксизам
- B) хиперглобализам, скептицизам и трансформационизам
- B) оптимизам, реализам и антропологизам

33. Динамику друштва чини:

- A) промена у структури друштва
- B) изазивање друштвених појава
- B) управљање друштвом

34. Прогрес је:

- А) настанак нових елемената и нових односа у друштвеној структури
- Б) задржавање континуитета у кретању друштвених појава
- В) пут у будућност широких слојева

35. Друштвена револуција је:

- А) промена елемената у друштвеној структури
- Б) настајање нових односа у друштву
- В) насилна оружана побуна у друштву

36. Глобализација је:

- А) процес повезивања друштава XX века
- Б) савремени друштвени однос, процес и појава светских размера
- В) интеграција глобалних компанија

37. Облици друштвене покретљивости су:

- А) хоризонтална и вертикална
- Б) прогрес и регрес
- В) друштвена стагнација

38. Вертикалну друштвену покретљивост чине:

- А) промена положаја људи у друштву
- Б) промена улога појединаца у заједници
- В) повећање угледа човека

39. Социологија је:

- A) општа, теоријска и основна наука о друштву
- B) општа друштвена наука која се бави проучавањем специфичности
- B) посебна друштвена наука која истиче целовитост човека

40. Предмет изучавања социологије су:

- A) економске појаве, законитости и њихове унутрашње структуре
- B) друштво, његова структура и развој
- B) утицај психичких процеса на друштво

41. Метод социологије је:

- A) начин на који она приступа свом предмету
- B) глобални приступ свакој друштвеној појави
- B) скуп знања о појавама које треба истраживати

42. Истраживачке технике за прикупљање података су:

- A) посматрање и разговор
- B) класификација и мерење
- B) анализа садржаја

43. Техника која се у социолошким истраживањима за прикупљање података не користи је:

- A) посматрање са учествовањем
- B) анкета
- B) социометрија

44. Реч социологија која одређује садржај појма ове науке настала је:

- А) у оквиру античке грчке мисли
- Б) у периоду хуманизма и ренесансе у 16. веку
- В) почетком 19. века

45. Огист Конт је првобитно позитивну науку о друштву (социологију) назвао:

- А) социјална биологија
- Б) социјална физика
- В) социјална психологија

46. Социологија постаје модерна наука у делима класика:

- А) Жан-Жак Русо, Томас Хобса
- Б) Емил Диркема, Макс Вебера
- В) Херберт Спенсера, Карл Маркса

47. Творци теорије друштвеног уговора су:

- А) Спиноза и Платон
- Б) Николо Макијавели и Шарл Монтескјие
- В) Жан-Жак Русо и Томас Хобс

48. Главна карактеристика позитивизма је:

- А) тежња да се друштвене науке граде по узору на опште науке
- Б) тежња да се друштвене науке граде по узору на основне науке
- В) тежња да се друштвене науке граде по узору на природне науке

49. Утопију као концепцију живљења развијају:

- А) Платон и Аристотел
- Б) Жан-Жак Русо и Томас Хобс
- В) Томас Мор, Томазо Кампанела, Сен Симон

50. Основне елементе државе чине:

- А) територија, становништво и суверена власт
- Б) класа, политика, црква
- В) институције, политика, црква

51. Социологију као „разумевајућу социологију“ назвао је:

- А) Макс Вебер
- Б) Теодор Адорно
- В) Ерих Фром

52. Најзначајније карактеристике натурализма у социолошком приступу су:

- А) проучавање облика, односно чисте форме
- Б) тумачење друштвених појава на основу природних фактора
- В) схватање друштвеног система као јединственог организма

53. Натуралистичке теорије у друштву спадају у:

- А) теоријске визије
- Б) новије социолошке теорије
- В) старије социолошке теорије

54. Најзначајнија карактеристика психологизма у социологији је:

- A) психолошке особености појединца не зависе од утицаја друштва
- B) проучавање психолошке стране друштва
- V) нагласак психолошких фактора у формирању друштвеног живота

55. Једна од најутицајнијих савремених социолошких теорија је:

- A) функционалистичка
- B) натуралистичка
- V) биологистичка

56. Представници механицистичке школе у социологији су:

- A) О. Конт, В. Освалд, Х. Кери, Ламетри, Маршал и Парето
- B) Леополд Фон Визе, Георг Зимел
- V) Џон Лок, Рене Декарт

57. Основна карактеристика формалне школе у социологији је:

- A) облици друштвеног живота су променљиви и непредвидиви
- B) облици друштвеног живота су непроменљиви и не зависе од времена
- V) облици друштвеног живота су у сталном покрету

58. Који од наведених мислилаца припада тзв „франкфуртској школи“?

- A) Хоркхајмер
- B) Диркем
- V) Вебер

59. Рад је:

- А) објективан друштвени однос
- Б) свесна и сврсисходна активност између човека и природе
- В) организована активност већег броја људи

60. Поделу рада као полазну основу друштвених односа узима:

- А) Платон
- Б) Џон Стјуарт Мил
- В) Емил Диркем

61. Природна подела рада заснива се на:

- А) новим технологијама
- Б) историјским факторима
- В) полу и старости

62. Људски рад је:

- А) сврсисходна и организована делатност људи којом човек мења себе и природу која га окружује
- Б) аутоматски процес који мења човека али не и природу
- В) аутоматски процес који мења природу али не и човека

63. Рад се јавља у два облика, и то као:

- А) технички и умни рад
- Б) конкретан и апстрактан рад
- В) природни и индустријски рад

64. Самовлада појединца или мале групе људи над целим друштвом је:

- А) технократија
- Б) аутократија
- В) олигархија

65. Средства производње чине:

- А) оруђа која човек користи у процесу рада
- Б) заједно средства за рад (оружа) и предмети рада
- В) пасивни предмети на које човек делује средствима рада

66. При објашњењу друштвених појава Јован Цвијић посебно је истицао:

- А) колективно психолошке чиниоце
- Б) историјске чиниоце
- В) географске чиниоце

67. Према Роберту Малтусу равнотежа при порасту становништва успоставља се:

- А) повећањем производње
- Б) контролом рађања
- В) природним катастрофама и ратовима

68. Научно-техничка револуција је:

- А) универзални друштвени преокрет у развоју производне технологије
- Б) скуп техничких постигнућа и практичних искустава
- В) процес овладавања технике и технологије

69. Проналазак који означава почетак друге технолошке револуције је:

- A) парна машина
- B) вештачка интелигенција
- B) мотор са унутрашњим сагоревањем

70. Трећу технолошку револуцију означава:

- A) употреба атомске и соларне енергије
- B) примена нове технологије, нов начин производње
- B) промена структуре и образовања радне снаге

71. „Ефекат стаклене баште“ спада међу најзначајније:

- A) социолошке проблеме савременог друштва
- B) економске проблеме савременог друштва
- B) еколошке проблеме савременог друштва

72. Карактеристика која није својствена типу „статусне групе“ је:

- A) класна припадност
- B) припадност политичкој скупини
- B) припадност елити

73. Примарна био-психо-социјална заједница родитеља и њихове деце је:

- A) брак
- B) сродство
- B) породица

74. Појам друштвене заједнице први детаљно образлаже:

- A) Вилфред Парето
- B) Фердинанд Тенис
- B) Макс Вебер

75. Стратификацијски модел структуре друштва утемељио је:

- A) Макс Вебер
- B) Херберт Спенсер
- B) Емил Диркем

ЛИТЕРАТУРА:

- Владимир Вулетић, Социологија за четврти разред гимназије и трећи разред средњих стручних школа, Клетт, Београд, 2012.
- Група аутора, Социологија за 3. разред средњих стручних школа и 4. разред гимназије, Завод за уџбенике, Београд 2012.
- Милован Митровић, Сретен Петровић, Социологија за 3. разред средњих стручних школа и IV разред гимназије, Завод за уџбенике, Београд, 2003. и издање 2008.

ОБЛАСТИ:

Појам, предмет, метод и задаци социологије; Рад и подела рада као основа развоја човека и друштва; Друштвена производња; Друштвена структура (појам, димензије и елементи глобалне друштвене структуре), друштвене групе (елементарни облик друштвености) и друштвено раслојавање; Друштвене установе и организације као темељи друштвеног поретка; Друштвена покретљивост; Глобализација, култура и цивилизација; Језик, магија, митологија и религија; Обичаји и морал; Масовна култура и поткултура - процес социјализације личности, конформизам, стваралаштво и културна динамика.

ТЕСТ ИЗРАДИЛЕ:

др Славица Мандић
др Александра Ђурић

ЕКОНОМИЈА

1. Економија проучава и анализира:

- А) основне законитости производње, размене и расподеле сировина и производних услуга
- Б) основне законитости производње материјалних добара (роба) и услуга (производне и непроизводне) и њихову расподелу међу људима
- В) технологију производње роба и примену иновација у привреди

2. Понашање појединих привредних субјеката је предмет изучавања:

- А) политике
- Б) макроекономије
- В) микроэкономије

3. Процес размене материје између човека и природе који се одвија у одређеном друштвеном облику назива се:

- А) процес размене
- Б) процес расподеле
- В) процес производње

4. Процес у ком роба прелази из руку произвођача у руке потрошача назива се:

- А) процес размене
- Б) процес расподеле
- В) процес потрошње

5. Друштвена производња обухвата:

- А) производњу и размену материјалних добара у друштвеној заједници и светској привреди
- Б) односе између људи у оквиру производње и средстава за рад
- В) међузависне односе између људи у оквиру производње, расподеле, размене и потрошње добара и услуга

6. Основни фактори производње су:

- А) радна снага, средства за рад и предмети рада
- Б) радна снага, сировине за рад и технологија
- В) капитал, сировине за рад и тржиште

7. Материјална добра којима се обликују предмети из природе у процесу производње називају се:

- А) фактори производње
- Б) предмети рада
- В) средства за рад

8. Средства за рад у ширем смислу обухватају:

- А) оруђа за рад и простор обезбеђен за рад
- Б) оруђа за рад и материјална добра која обезбеђују опште услове за рад
- В) оруђа за рад и магацински простор за чување робе

9. Материјална добра која су претрпела одређени процес рада и употребљавају се као предмети рада називају се:

- А) залихе
- Б) алати за рад
- В) сировине

10. Вредност укупне материјалне производње у земљи за одређени временски период, најчешће годину дана, назива се:

- А) национални производ
- Б) друштвени производ
- В) друштвени бруто производ

11. Друштвени производ се састоји из:

- А) друштвеног бруто производа (ДБП) умањеног за материјалне трошкове (Мт)
- Б) друштвеног бруто производа (ДБП) увећаног за метријалне трошкове (Мт)
- В) друштвеног бруто производа (ДБП) умањеног за амортизацију (Ам)

12. Национални доходак се састоји из:

- А) друштвеног бруто производа (ДБП) умањеног за амортизацију (Ам)
- Б) друштвеног производа (ДП) увећаног за амортизацију (Ам)
- В) друштвеног производа (ДП) умањеног за амортизацију (Ам)

13. Нето домаћи производ се састоји из:

- А) бруто домаћег производа (БДП) умањеног за амортизацију (Ам)
- Б) бруто домаћег производа (БДП) увећаног за амортизацију (Ам)
- В) друштвеног производа (ДП) умањеног за амортизацију (Ам)

14. Национални доходак се распоређује:

- А) искључиво на акумулацију
- Б) на личну потрошњу и акумулацију
- В) на акумулацију, инвестициона улагања и отплату државних кредита

15. Друштвени производ се може изразити:

- A) натурално
- B) вредносно
- B) натурално и вредносно

16. Нагомилана материјална добра којима располаже једно друштво, а производ су рада прошлих и садашњих генерација одређене заједнице назива се:

- A) друштвено богатство
- B) природно богатство
- B) историјско богатство

17. Најважнији утицај на економију и производњу једне земље има подела становништва на:

- A) радно способно и издржавано становништво
- B) производно активно, непроизводно и неактивно становништво
- B) активно и издржавано становништво

18. Степен утрошка људског рада назива се:

- A) продуктивност рада
- B) интензивност рада
- B) производност рада

19. Повећањем продуктивности рада постиже се већи обим производње у јединици времена уз:

- A) надпросечно већи утрошак рада
- B) већи утрошак рада
- B) исти или мањи утрошак рада

20. Процес производње који се непрекидно обнавља назива се:

- A) амортизација
- B) репродукција
- B) производња

21. Друштвена репродукција представља:

- A) обнављање производње на нивоу једне државе
- B) обнављање производње на нивоу предузећа
- B) производњу једне државе у временском периоду од годину дана

22. Посматрано са становишта обима производње, друштвена репродукција може бити:

- A) проширена и умањена
- B) индивидуална и сложена
- B) проста, проширена и умањена

23. Друштвена репродукција у којој се обнавља процес друштвене производње и обим производње се повећава из године у годину, назива се:

- A) проста репродукција
- B) проширена репродукција
- B) умањена репродукција

24. Трампа је облик:

- A) посредне размене робе
- B) непосредне размене робе
- B) мешовите размене робе

25. Вредности које новац има су:

- А) продајна и куповна вредност
- Б) употребна и штедна вредност
- В) употребна и друштвена вредност

26. Облици новца у оптицају су:

- А) метални и папирни
- Б) метални, папирни и кредитни
- В) робни и трансакцијски

27. Новац остварује функцију мере вредности преко:

- А) мерила цене
- Б) количине купљене робе
- В) количине новца одвојеног за штедњу

28. Монета представља:

- А) ковани и папирни новац чији назив, облик и квалитет одређује централна банка
- Б) ковани новац чији квалитет, назив, облик и масу одређује држава
- В) сваки новац који се нађе у промету у једној држави

29. Фазе робног промета су:

- А) фаза производње и фаза продаје
- Б) фаза продаје и фаза куповине
- В) фаза куповине и фаза потрошње

30. Светски новац врши функцију:

- A) средства плаћања за пословање ван граница државе
- B) мере вредности, средства промета, средства плаћања
- B) мере вредности валуте једне државе у односу на њену вредност у злату

31. Писмена обавеза дужника да ће у договореном року исплатити назначену количину новца у одређено време и на одређеном месту назива се:

- A) чек
- B) меница
- B) банкнота

32. Основни облици кредитног новца су:

- A) дугорочни и краткорочни кредити
- B) банкнота, меница и чек
- B) акције и обвезнице

33. Стање веће количине новца у оптицају од потребне количине, праћено порастом цена роба и услуга и паду куповне моћи, назива се:

- A) монетарна равнотежа
- B) дефлација
- B) инфлација

34. Инфлација тражње настаје када:

- A) агрегатна тражња расте спорије од потенцијалног раста економије, померајући цене наниже
- B) агрегатна тражња расте спорије од потенцијалног раста економије, померајући цене навише
- B) агрегатна тражња расте брже од потенцијалног раста економије, померајући цене навише

35. Договор између једног броја земаља да се као критеријум за претварање једне националне валуте у другу узме њихов однос према злату назива се:

- A) валутни паритет
- B) златни паритет
- B) златни курс

36. Девизни курс је:

- A) цена домаће валуте према цени злата
- B) однос европске валуте (Евра) према осталим валутама
- B) цена стране валуте на домаћем тржишту

37. Валутни паритет је:

- A) вредност националне валуте изражена у другој валути
- B) цена стране валуте на домаћем тржишту
- B) изједначење вредности одређене стране и националне валуте

38. Девизни курс који се слободно формира под утицајем понуде и тражње девиза на девизном тржишту назива се:

- A) слободни курс
- B) флексибилни курс
- B) фиксни курс

39. Мера којом се свету саопштава да је извршено повећање куповне моћи националне новчане јединице у односу на злато или другу валуту назива се:

- А) девалвација
- Б) ревалвација
- В) дефлација

40. Укупна понуда у једној привреди изражена је:

- А) количином роба и услуга довољним за подмирење потреба купаца те привреде
- Б) количином роба и услуга које се нуде купцима по одређеној цени, на одређеном месту у извесном временском року
- В) укупном количином робе произведене за домаће тржиште и извоз

41. Укупну горњу границу тражње у једној земљи одређује:

- А) стабилност националне економије
- Б) куповна моћ појединаца
- В) вредност друштвеног бруто производа

42. Однос (међузависност) или одређени функционални однос између обима производње и ангажованих фактора производње назива се:

- А) организациона функција
- Б) функција одлучивања
- В) производна функција

43. Фактори производње који се међусобно могу замењивати до одређене границе називају се:

- А) комплементарни
- Б) супститутивни
- В) суплементарни

44. Новчани изрази утрошених чинилаца производње у производњи одређене робе називају се:

- А) трошкови производње
- Б) трошкови средстава за рад
- В) цена коштања

45. Посматрано дугорочно може се рећи да су сви трошкови:

- А) фиксни
- Б) варијабилни
- В) непромењиви

46. Према месту настанка трошкови се могу поделити на:

- А) директне и индиректне
- Б) краткорочне и дугорочне
- В) фиксне и варијабилне

47. Варијабилни трошкови су трошкови:

- А) предмета за рад и радне снаге
- Б) средстава за рад
- В) режије

48. Просечни трошкови представљају:

- А) просечан утрошак фактора производње
- Б) просечан утрошак фактора производње у одређеном времену
- В) просечан утрошак фактора производње по једном производу

49. Појавни облик вишка вредности као тржишна категорија назива се:

- А) приход
- Б) доходак
- В) профит

50. Обрачунска категорија коју настоји да наметне држава као мотив пословања предузећа назива се:

- А) добит
- Б) доходак
- В) приход

51. Максимирање профита је:

- А) присвајање профита
- Б) присвајање што већег профита
- В) присвајање што већег прихода

52. Капитал који представља осамостаљени део индустријског капитала, који је специјализован за обављање прометне функције назива се:

- А) банкарски капитал
- Б) зајмовни капитал
- В) трговачки капитал

53. Продајна цена трговине се састоји из:

- А) набавне цене трговине и чистих трошкова промета
- Б) набавне цене трговине и трговинске марже (или рабата)
- В) трговинске марже (или рабата) и чистих трошкова промета

54. Када трговац на набавну цену сам додаје чисте трошкове промета и свој профит, та разлика се назива:

- А) добит
- Б) маржа
- В) рабат

55. Доходак зајмовног капитала назива се:

- А) камата
- Б) добит
- В) профит

56. Добит банке је једнака:

- А) односу банкарске тарифе и чистих трошкова новчаног промета
- Б) збиру банкарске тарифе и чистих трошкова новчаног промета
- В) разлици банкарске тарифе и чистих трошкова новчаног промета

57. Основни облик удруживања мањег или већег броја појединачних (индивидуалних) капитала у условима развијеног капитализма и савремене робне привреде назива се:

- А) акцијски капитал
- Б) зајмовни капитал
- В) слободни капитал

58. Доходак у облику дивиденде који припада акционарима се присваја:

- А) на почетку пословне године
- Б) на крају пословне године
- В) полугодишње

59. Правне потврде о сувласништву у одређеном акционарском друштву називају се:

- А) акције
- Б) обвезнице
- В) дивиденде

60. Уобичајена подела тржишта хартија од вредности је подела на:

- А) просто и проширено тржиште
- Б) примарно и секундарно тржиште
- В) тржиште понуде и тржиште тражње

61. Доходак који власник земљишта присваја давањем земље у закуп назива се:

- А) позајмица
- Б) закупнина
- В) земљишна рента

62. Облик привређивања у коме доминира велики број купаца и продаваца, који не могу утицати на величину понуде и тражње, односно цену продаје роба и услуга на тржишту назива се:

- А) монопол
- Б) непотпуна конкуренција
- В) слободна или потпуна конкуренција

63. Тржиште које на страни понуде има велики број понуђача који су конкуренција једни другима са понудом и са ценом производа и услуга назива се:

- А) савршена конкуренција
- Б) монопол
- В) олигопол

64. Сложен економски (и друштвени) процес којим се једна земља постепено ослобађа економске неразвијености и сиромаштва, достижући све више развојне нивое, назива се:

- А) привредни развој
- Б) привредни раст
- В) привредно усавршавање

65. Инвестиције на макро-нивоу означавају:

- А) део бруто домаћег производа који се троши за замену и проширење основних фондова, као и за улагање у обртне фондове
- Б) улагање у зграде и машине, којима се обезбеђује повећање производње
- В) део националног производа који се пласира искључиво за усавршавање производње

66. Инвестиције у обртне фондове представљају улагање у:

- А) набавку сировина и усвршавање радне снаге
- Б) прираст залиха сировина и полуфабриканата
- В) прираст залиха сировина, недовршене производње и готових производа

67. Стопа нето инвестиција показује релативно учешће нето инвестиција у:

- А) укупним инвестицијама
- Б) бруто домаћем производу
- В) националном дохотку

68. Привредни систем представља:

- А) скуп елемената повезаних одређеним правилима и принципима у релативно самосталну целину
- Б) институционални оквир у ком се одвијају економски процеси
- В) скуп правила и мера којим се регулишу економски процеси

69. Системски преглед свих економских трансакција између резидената једне земље и резидената других земаља за одређени временски период, изражен одређеном валутом, назива се:

- А) платни биланс
- Б) девизни биланс
- В) обрачунски биланс

70. Биланс који приказује стање међународних обавеза и потраживања одређене земље у једном временском моменту, најчешће на крају сваке године, назива се:

- А) платни биланс
- Б) девизни биланс
- В) обрачунски биланс

71. Платни биланс се састоји од:

- А) текућег биланса и капиталног биланса
- Б) девизног биланса и обрачунског биланса
- В) биланса прилива и биланса одлива

72. Дуговања и потраживања по основу преноса капитала у виду кредита, портфолио пласмана, директних улагања, једностране економске помоћи и промена стања девизних резерви једне земље улазе у састав:

- А) девизног биланса
- Б) инвестиционог биланса
- В) капиталног биланса

73. Најзначајнији облици портфолио пласмана су:

- А) краткорочни и дугорочни кредити
- Б) акције и обвезнице
- В) домаћи и девизни пласмани

74. Према начину остваривања права на наплату уложеног капитала, обвезнице могу бити

- А) на име и на доносиоца
- Б) негарантоване и гарантоване
- В) јавног сектора и приватног сектора

75. Акције које дају право на управљање акционарским друштвом, а на поделу добити тек када се дивиденда исплати, називају се:

- А) приоритетне акције
- Б) необичне акције
- В) обичне акције

ЛИТЕРАТУРА:

- Богдановић Д., Иванишевић Г., Основи економије за први разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Драгишић Д., Илић Б., Медојевић Б., Павловић М., Основи економије за други разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Деветаковић С., Јовановић-Гавриловић Б., Рикаловић Г., Основи економије за трећи разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Унковић М., Основи економије за четврти разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд

ОБЛАСТИ:

Друштвена производња, основни фактори производње; Друштвени бруто (домаћи) производ; Друштвени производ; Национални доходак; Продуктивност и интензивност рада; Друштвена репродукција; Новац и његове функције; Инфлација и дефлација; Паритет и девизни курс; Девалвација и ревалвација; Тржиште; Понуда и тражња; Производна функција; Трошкови производње и цена коштања; Профит као мотив пословања; Максимирање профита; Национални доходак; Најамнина; Трошкови промета, маржа и рат; Зајмовни капитал, камата и каматна стопа; Банкарски капитал и тарифа; Акцијски капитал; Цена акције и дивиденда; Хартије од вредности; Производне и тржишне структуре, Слободна конкуренција, монопол и моно-полистичка конкуренција; Привредни развој и привредни раст; Развојна политика и инвестиције; Појам врсте и функције инвестиција; Компоненте привредног система; Платни биланс; Девизни курсеви; Међународно кретање капитала; Портфолио и директне стране инвестиције.

ТЕСТ ИЗРАДИО: др Небојша Пушара

ПОСЛОВНА ЕКОНОМИКА

1. Пословна економика проучава:

- А) пословање предузећа
- Б) функционисање тржишта
- В) економију државе

2. Предузеће представља:

- А) скуп људи којима је циљ подизање животног стандарда
- Б) основни субјект тржишне привреде који представља самосталну организацију људи и средстава за производњу, са одређеним задацима у оквиру друштвене поделе рада
- В) организација која има за циљ виши ниво запослености

3. Предузеће спада у:

- А) природне системе
- Б) техничке системе
- В) организационе системе

4. Предузеће је:

- А) динамичан систем
- Б) природан систем
- В) статичан систем

5. Задаци предузећа:

- А) проистичу из друштвене поделе рада и карактера делатности предузећа
- Б) одређује их директор
- В) формулише их раднички савет

6. Задатак предузећа је:

- A) производња одређених производа или/и пружање услуга
- B) запошљавање радника
- B) максимизирање добити

7. Елементи предузећа су:

- A) радници и машине
- B) радни колектив, средства за производњу, организација и резултати пословања
- B) директор, радници и средства

8. Друштва лица су:

- A) јавно, државно, друштвено и мешовито друштво
- B) предузетници и акционарска друштва
- B) ортачка и командитна друштва

9. Акционарска друштва и друштва са ограниченом одговорношћу су:

- A) друштва капитала
- B) друштвена предузећа
- B) друштва лица

10. Према делатности предузећа се деле на:

- A) велика, средња и мала
- B) шумарска, саобраћајна и занатска
- B) производна, трговинска и финансијска

11. Капитал за пословање и развој, акционарско друштво прибавља издавањем:

- A) обвезница
- B) акција
- B) благајничких записа

12. Организациони облик предузећа у коме сви чланови друштва ризик за пословање предузећа сnose само до висине својих удела у предузећу, назива се:

- A) ортачко друштво
- B) друштво са ограниченом одговорношћу
- B) командитно друштво

13. Средства предузећа се према намени деле на:

- A) резервна и средства заједничке потрошње
- B) сопствена и туђа
- B) пословна и посебних намена

14. Основна средства предузећа су:

- A) грађевински објекти, опрема, земљиште
- B) готови производи, новац, материјал
- B) потраживања од купаца, залихе

15. Материјалну основу за рад предузећа чине:

- A) основна средства
- B) средства посебних намена
- B) обртна средства

16. Обртна средства предузећа су:

- A) опрема, пословне зграде, земљиште, превозна средства
- B) аванси, потраживања од купаца, предмети рада, готови производи
- B) патенти, лиценце, концесије, акције, обвезнице

17. Средства посебних намена су:

- A) основна и обртна
- B) резервна средства и средства заједничке потрошње
- B) резервна и обртна

18. Према стању, основна средстава предузећа јављају се у:

- A) облику ствари, права и новца
- B) фази промета и фази набавке
- B) припреми, употреби, резервама и неупотребљивости

19. Појавни облици обртних средстава су:

- A) ствари и патенти
- B) ствари, новац и права
- B) права и лиценце

20. Основна средства:

- A) имају век употребе дужи од годину дана, постепено се троше при чему се само део вредности преноси на вредност готових производа
- B) имају век употребе краћи од годину дана, троше се одједном и сву вредност преносе на вредност готових производа
- B) круже у репродукцији

21. Према појавном облику основна средстава су:

- A) ствари и патенти
- B) ствари, новац и права
- B) права и лиценце

22. Према власништву, извори средстава предузећа су:

- A) субвенције и дотације државе
- B) сопствена и позајмљена средства
- B) акцијски капитал и улози чланова друштва

23. Облици улагања у репродукцију су:

- A) ангажовање средстава и трошење елемената производње
- B) ангажовање и репродуковање елемената производње
- B) трошење и репродуковање вредности у производном процесу

24. Утрошци су:

- A) физички исказане количине елемената производње које се троше у процесу производње
- B) трошење средстава за рад
- B) трошење основних средстава

25. Утрошци материјала могу бити:

- A) новчани и материјални
- B) стандардни и стварни
- B) економски и некономски

26. Амортизација је трошак:

- A) обртних средстава
- B) средстава за рад
- B) основног материјала

27. Амортизација средстава за рад је:

- A) њихово физичко трошење и пропадање
- B) преношење дела њихове вредности на нови производ
- B) њихово расходовање

28. Средства за рад се троше:

- A) физички и економски
- B) финансијски и новчано
- B) прогресивно и дегресивно

29. Трошкови су:

- A) утрошци елемената производње предузећа
- B) новчани израз утрошених елемената радног процеса
- B) сви расходи у предузећу

30. Трошкови се, према месту настанка, деле на:

- A) појединачне и збирне трошкове
- B) трошкове израде и режијске трошкове
- B) фиксне и пропорционалне трошкове

31. Према елементима производње трошкови се деле на:

- A) трошкове материјала, средстава за рад и радне снаге
- B) директне и индиректне трошкове
- B) фиксне и варијабилне трошкове

32. Директни трошкови се:

- А) непосредно преносе на појединачне носиоце на основу оперативне евиденције
- Б) посредно обрачунавају по носиоцима
- В) утврђују у укупном износу

33. Трошкови који су заједнички за више производа и не могу се директно везати за носиоце, зову се:

- А) појединачни
- Б) фиксни
- В) индиректни

34. Варијабилни трошкови су:

- А) у укупном износу константни при промени обима производње
- Б) у укупном износу променљиви при промени обима производње
- В) индиректни трошкови

35. Пропорционални и релативно фиксни трошкови спадају у категорију:

- А) варијабилних трошкова
- Б) фиксних трошкова
- В) укупних трошкова

36. Релативно фиксни трошкови настају:

- А) приликом промене обима производње
- Б) увођењем новог радника у посао
- В) раслојавањем производног капацитета на више зона

37. Промена укупних трошкова по јединици промене обима производње, назива се:

- А) гранични трошак
- Б) оптимални трошак
- В) појединачни трошак

38. Фиксни трошкови су:

- А) трошкови који се у маси не мењају при промени обима производње
- Б) трошкови производње
- В) трошкови материјала и трошкови радне снаге

39. Трошкови који се у укупном износу мењају при промени обима производње су:

- А) индиректни
- Б) фиксни
- В) варијабилни

40. Начин обрачуна цене коштања производа је метод:

- А) калкулације
- Б) амортизације
- В) ревалоризације

41. Калкулација везаних производа примењује се у предузећима која производе:

- А) основни и споредни производ
- Б) само један производ
- В) више врста једног производа

42. У масовној производњи једне врсте производа, примењује се:

- А) додатна калкулација
- Б) дивизиона калкулација
- В) калкулација куплованих производа

43. Ангажовање средстава је:

- А) везивање или блокирање средстава
- Б) трошење средстава
- В) трошење материјала

44. Време које вредности проводе у природним облицима средстава, зове се:

- А) циклус потрошње
- Б) новчани циклус
- В) циклус ангажовања

45. Коefицијент ангажовања средстава је:

- А) однос између суме ангажованих средстава и вредности остварене производње
- Б) однос производње и потрошње
- В) однос размене и потрошње

46. Облици резултата предузећа су:

- А) цена коштања, гранични трошкови
- Б) физички производ, укупан приход, добит
- В) укупни расходи, финансијски приходи и ванредни приходи

47. Укупне расходе предузећа чине:

- A) пословни расходи, расходи финансирања и ванредни расходи
- B) амортизација, трошкови и резервни фонд
- B) расходи инвестирања, расходи заједничке потрошње и расходи одржавања

48. Предузеће послује са губитком уколико су:

- A) укупни расходи већи од укупних прихода
- B) укупна ангажована средства већа од трошкова
- B) укупни приходи већи од укупних расхода

49. Уколико су укупни приходи већи од укупних расхода, предузеће послује са:

- A) добитком
- B) губитком
- B) ни добитком ни губитком

50. Укупан приход се добија као производ:

- A) јединичних трошкова и обима производње
- B) реализованог физичког обима производње и тржишне цене производа
- B) цене коштања и обима производње

51. При утврђивању пословног успеха остварени пословни резултати предузећа упоређују се са:

- A) продајним ценама
- B) тржишним ценама
- B) извршеним улагањима

52. Основни економски принцип је:

- A) остварити што већи резултат уз што мања улагања на дужи рок
- B) остварити што већи обим производње уз што веће трошкове
- B) остварити максимални резултат уз максималне трошкове

53. Захтев да се оствари што већи физички производ са што мањим утрошцима радне снаге је:

- A) принцип ликвидности
- B) принцип продуктивности
- B) принцип рентабилности

54. Принцип економичности је захтев да се оствари што већа вредност производње, односно укупан приход са што мањим трошковима:

- A) радне снаге
- B) средстава за рад
- B) сва три елемента производње

55. Економичност представља:

- A) захтев да се укупним трошковима оствари што већи укупан пословни приход
- B) захтев да се оствари што већи просечан радни учинак по раднику
- B) принцип минималних укупних прихода

56. Принцип продуктивности представља захтев да се оствари што већи физички обим производње, са што мањим утрошцима:

- A) средстава за рад
- B) свих елемената радног процеса
- B) радне снаге

57. Захтев да се са што мањим укупним трошковима оствари што већи укупан пословни приход предузећа представља принцип:

- A) продуктивности
- B) економичности
- B) рентабилности

58. Рентабилност предузећа се изражава односом:

- A) обима производње и броја запослених радника
- B) вредности производње и укупних трошкова
- B) остварене добити и суме ангажованих средстава

59. Рентабилност представља:

- A) захтев да се ангажованим средствима оствари што већа добит
- B) захтев да се оствари што већи просечан радни учинак по раднику
- B) захтев да се оствари што већи укупан прихода уз минималне трошкове

60. Најобухватнији израз успешности предузећа је принцип:

- A) продуктивности
- B) економичности
- B) ренатбилности

61. Функција се дефинише као:

- A) активност функције управљања
- B) скуп активности којима се остварује неки трајни задатак у процесу остваривања циљева предузећа
- B) рад радника у процесу производње

62. Примарна (вертикална) подела функција подразумева поделу функција на:

- A) функцију управљања, руковођења и извршења
- B) функцију производње и размене
- B) функцију набавке и реализације

63. Функцију управљања врше:

- A) власници предузећа
- B) менаџери
- B) борд директора

64. Хоризонтална (секундарна) подела функција подразумева класификовање активности у оквиру:

- A) функције управљања
- B) функције руковођења
- B) функције извршења

65. Доношење одлука о циљевима предузећа задатак је:

- A) кадровске функције
- B) функције управљања
- B) функције руковођења

66. Носилац функције извршења је:

- A) радни колектив
- B) директор
- B) власник

67. Задатак функције руковођења је:

- A) дефинисање циљева развоја предузећа
- B) дефинисање и поверавање радних задатака, координација активности и контрола
- B) извршавање конкретних радних задатака од стране запослених у предузећу

68. Задатак функције извршења је:

- A) оперативно извршење задатака предузећа
- B) дефинисање стратегије развоја
- B) координација послова у предузећу

69. Примењена истраживања имају за циљ:

- A) постизање нових знања у оквиру теоријске науке
- B) утврђивање могућности примене постојећих научних сазнања у оптимизацији производње
- B) усавршавање и развој производа

70. Задатак функције планирања је да:

- A) координира активности у остваривању циљева предузећа
- B) утврди циљеве пословања предузећа
- B) утврди да ли предузеће остварује постављене циљеве или не

71. Према периоду за који се доносе, планови се деле на:

- A) дугорочне, средњорочне и краткорочне
- B) оперативне и стратешке
- B) дневне, недељне и месечне

72. Типови производње као облици организовања процеса производње, одређени су:

- A) начином и видом производње
- B) видом, системом и ритмом производње
- B) ритмом и начином производње

73. Највеће трошкове по јединици производа има:

- A) серијска производња
- B) масовна производња
- B) појединачна производња

74. Систем производње може бити:

- A) линијски и смакнути
- B) брз и спор
- B) континуиран и и дисконтинуиран

75. Видови производње су:

- A) појединачна, серијска, масовна и аутоматска производња
- B) континуирана и дисконтинуирана производња
- B) линијска и смакнута производња

76. Ритам производње може бити:

- A) линијски и смакнути
- B) континуиран и и дисконтинуиран
- B) брз и спор

77. Техничка контрола спада у делокруг рада:

- A) функције управљања
- B) функције руковођења
- B) функције извршења

78. Најмања могућа количина материјала на залихама којом се може одржати континуитет пословања, представља:

- А) минималне залихе
- Б) максималне залихе
- В) оптималне залихе

79. Минималне залихе предмета рада (материјала) утврђују се:

- А) поделом годишње потрошње истих са временом трајања циклуса производње
- Б) множењем дневне потрошње истих са бројем дана потребних за набавку њихових нових залиха
- В) множењем планиране производње истих са коефицијентом обрта залиха

80. Максималне залихе представљају:

- А) горњу границу оправдане набавке
- Б) потребне залихе
- В) дневне потребе материјала

81. Купопродајни уговор садржи одредбе о:

- А) имовини купаца и начину плаћања
- Б) врсти и асортиману робе, количини робе, квалитету робе, цени, паковању, испоруци и плаћању
- В) количини и амбалажи робе

82. Сврха складиштења готових производа је:

- А) реализација технолошке дораде производа
- Б) обављање прераде производа
- В) превазилажење временске неподударности између производње и потрошње истих

83. На избор начина транспорта производа утичу следећи фактори:

- А) међуљудски односи, мотивација руководства
- Б) карактер производа, рок испоруке, услови превоза
- В) вид, ритам и систем производње

84. Карго осигурање представља:

- А) осигурање превозних средстава
- Б) осигурање основних средстава предузећа
- В) осигурање робе на путу

85. Каско осигурање представља:

- А) осигурање превозних средстава
- Б) осигурање основних средстава предузећа
- В) осигурање робе на путу

86. Планирање потребних финансијских средстава, прибављање потребних финансијских средстава, усклађивање рокова везивања средстава и рокова расположивости извора финансирања, плаћање обавеза, наплата потраживања, надзор рационалности коришћења средстава, су послови који се обављају у оквиру:

- А) функције управљања
- Б) финансијске функције
- В) функције планирања и набавке

87. Задаци кадровске функције су:

- А) формирање радног колектива и развој кадрова
- Б) обезбеђивање новчаних средстава
- В) реализација производа

88. Задатак функције информисања је:

- A) обезбеђење што веће продајне цене
- B) ефикасно формирање, пренос, коришћење и чување информација
- B) израда калкулација цене коштања Фазе процеса

89. Фазе процеса управљања у предузећу су:

- A) планирање, организовање, вођење и контролисање
- B) планирање, анализа и контрола
- B) координација, анализа и руковођење

90. Научно одређивање најбољег метода за обављање неког посла је основа:

- A) научног управљања
- B) бихевиористичког приступа
- B) системског приступа

91. Тврдња да је кључ повећања продуктивности у човеку а не радном месту, део је:

- A) класичне теорије управљања
- B) бихевиористичке теорије
- B) савременог приступа управљању

92. Према елементима производње разликују се следеће врсте планова:

- A) план производње, план размене и план расподеле
- B) план кадрова, план материјала, план средстава за рад
- B) стратешки и оперативни план

93. Складно повезивање запослених који прибављају, распоређују и користе средства за ради материјал у циљу успешног пословања предузећа припада:

- А) активностима планирања
- Б) активностима контроле
- В) активностима организовања

94. Радно место представља:

- А) основну организациону јединицу
- Б) искључиво простор за обављање посла
- В) искључиво задатак који радник обавља

95. Процес рашчлањавања укупног пословања предузећа на парцијалне послове и њихово груписање у радне задатке, назива се:

- А) ревалоризација
- Б) департаманизација
- В) дивизија

96. Департаманизација предузећа је:

- А) интегрисање предузећа у пословне системе
- Б) рашчлањавање предузећа на одговарајућа одељења
- В) иновација у трајању радног времена у предузећу

97. Радни задатак настаје:

- А) груписањем операција и захвата радника
- Б) груписањем захвата и покрета радника
- В) груписањем сродних парцијалних послова

98. У малим и средњим предузећима примењује се:

- А) функционални метод департамизације
- Б) предметни метод департамизације
- В) територијални метод департамизације

99. Основни методи департамизације предузећа су:

- А) функционални, предметни, територијални и мешовити метод
- Б) процесни, тржишни, пројектни, матрични и нумерички метод
- В) контролни, комбиновани, производни и плански метод

100. Помоћни методи департамизације предузећа су:

- А) процесни, тржишни, пројектни, матрични и нумерички метод
- Б) контролни, комбиновани, производни и плански метод
- В) функционални, предметни, територијални и мешовити метод

101. Територијална департамизација примењује се у:

- А) малим предузећима
- Б) великим предузећима
- В) ортачким предузећима

102. Највиши степен самосталности у пословању имају:

- А) профитни центри
- Б) центри прихода
- В) стратешке пословне јединице

103. Ауторитет менаџера може бити:

- А) формални, неформални и заснован на знању
- Б) аутократски и бирократски
- В) дипломатски и демократски

104. Начин на који менаџер преноси своју иницијативу и координира рад у организационој структури представља:

- A) стил вођства
- B) модел вођства
- B) понашање вође

105. Модел вредности, убеђења и норми који влада у датом предузећу или другом организационом облику представља његову:

- A) организациону структуру
- B) организациону културу
- B) организациону форму

106. Организациона клима представља:

- A) прихваћени модел радне средине који се испољава у виду радне атмосфере
- B) повезивање људи
- B) начин прилагођавања предузећа околини

107. Процес којим се обезбеђује да стварни резултати пословања предузећа одговарају планираним, представља:

- A) организовање
- B) контролу
- B) планирање

108. Фазе процеса контроле су:

- A) упоређивање, корекција и акција
- B) утврђивање стандарда, мерење перформанси, утврђивање одступања, предузимање корективних акција
- B) мерење, кориговање и анализа

109. Према ширини подручја одговорности, менаџери се деле на:

- A) генералне и функционалне
- B) стратешке и оперативне
- B) менаџере првог и највишег нивоа

110. Менаџери поседују следеће врсте знања:

- A) техничка, хуманистичка и концепцијска
- B) организациона и хуманистичка
- B) економска и техничка.

ЛИТЕРАТУРА:

- Ставрић Б., Пауновић Б., Бојовић П., Пословна економија за први разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд – сва издања

ОБЛАСТ: ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА: Увод у пословну економију; Носиоци привређивања; Предузеће; Функције предузећа; Средства и извори средстава предузећа; Трошкови пословања предузећа; Токови вредности у предузећу; Резултати пословања предузећа; Принципи и оцене пословања предузећа.

- Кисић С., Павловић М., Пословна економија за други разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд – сва издања

ОБЛАСТ: ФУНКЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА: Дефинисања појма функције; Диференцирање функција у предузећу; Функција истраживања и развоја; Функција планирања; Производна функција; Набавна функција; Продајна функција; Складишна функција; Транспортна функција; Финансијска функција; Функција информисања; Кадровска функција; Функција контроле; Општи услови пословања у предузећу.

- Ставрић Б., Пауновић Б., Пословна економија за трећи разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд – сва издања

ОБЛАСТ: УПРАВЉАЊЕ ПРЕДУЗЕЋЕМ: Дефинисање управљања; Теорије и концепти управљања; Активности управљања; Планирање пословања и развоја предузећа; Организовање предузећа; Вођење предузећа; Организационо понашање и култура предузећа; Контролисање пословања предузећа; Носиоци активности управљања.

ПИТАЊА ИЗРАДИЛИ:

др Валентина Мирковић
др Милош Лутовац

МАТЕМАТИКА

ЗАДАТАК 1:

Цена робе после повећања од 20% износи 1236 динара. Цена пре повећања је била:

- A) 1030 динара
- B) 1040 динара
- B) 1050 динара

Цена књиге је 50 динара. Књига је појефтинила за 10%, а затим за 20%. Нова цена књиге (у динарима) је:

- A) 36
- B) 32
- B) 38

Артикли А и В су имали исту почетну цену. Цена артикла А је прво повећана за 10%, а потом умањена за 10%, док је цена артикла В прво увећана за 20%, а потом умањена за 20%. За нове цене артикала А и В важи:

- A) А је скупљи од В
- B) В је скупљи од А
- B) А и В имају исту цену

Цена неког производа снижена је први пут за 2%, а затим за 5% и после другог снижења цена тог производа износи 18.620 динара. Цена пре првог снижења је:

- A) 20.000
- B) 25.000
- B) 30.000

Цена једног артикла је увећана за 25%. Да би се артикал продавао по првобитној цени, цену треба умањити за:

- A) 25%
- Б) 20%
- В) 33,33%

ЗАДАТАК 2:

Ако су $a, b \in R$ и $a^2 \neq b^2$, вредност израза $\frac{a^3 - b^3}{a^2 - b^2}$ је:

- A) $a - b$
- Б) $\frac{a^2 + b^2}{a + b}$
- В) $\frac{a^2 + ab + b^2}{a + b}$

Вредност израза $\left(\frac{a^2}{b} + \frac{b^2}{a}\right) : \left(\frac{a}{b} + \frac{b}{a} - 1\right)$ за $a = 4,391$ и $b = 2,509$ је:

- A) 6,8
- Б) 6,9
- В) 7

Израз $(a^{-1} + b^{-1})^{-1} : (b^{-1} - a^{-1})^{-1}$ ($a, b \neq 0, a \neq b$) **идентички је једнак** изразу:

А) $\frac{a-b}{a+b}$

Б) 1)

В) ab

За $a = 30$ и $b = 6$ вредност израза $\left(\frac{a^2 + b^2}{ab} - 2\right) : \left(\frac{a^2 + b^2}{ab} + 2\right)$ је:

А) $\frac{4}{9}$

Б) $\frac{3}{2}$

В) $-\frac{3}{4}$

Израз $\left(\frac{(x-y)^2}{xy} + 3\right) \cdot \left(\frac{x}{y} - \frac{y}{x}\right) : \frac{x^3 - y^3}{xy}$, ако је $xy \neq 0$ и $x \neq y$ је једнак изразу:

А) $\frac{1}{x} + \frac{1}{y}$

Б) $x^2 + xy + y^2$

В) $x - y$

ЗАДАТАК 3:

Решење једначине $\frac{9x+7}{4} - \left(1 - \frac{2-x}{9}\right) = 7x$ је:

A) $\frac{7}{4}$

B) $\frac{1}{5}$

B) 1

Производ свих решења једначине $|4x-6| - 2x - 12 = 0$ је:

A) -9

B) 3

B) 9

Скуп решења неједначине $\frac{2x-5}{x+3} \leq 1$ је:

A) $(-3, 8]$

B) $(-\infty, -3)$

B) $[-3, 8]$

Број целобројних решења неједначине $\frac{1}{2x-3} < -1$ је:

A) 0

B) 2

B) 3

Решење једначине $\frac{2x+3}{5} + \frac{5x-2}{3} = \frac{7-3x}{2}$ је:

А) $\frac{1}{5}$

Б) 1

В) $\frac{2}{3}$

ЗАДАТАК 4:

Ако је $f\left(\frac{x}{x+1}\right) = (x-1)^2$, тада је $f(3)$ једнако:

А) 6,25

Б) 7,35

В) 4

Нека је $f(x) = \log_8 x + 4 \log_4 8x$, тада је $f(x) + f\left(\frac{1}{x}\right)$ једнако:

А) 0

Б) 12

В) 18

Ако је $f(x+2019) = 2x + 2019$, онда је $f(2018)$ једнако:

А) 2019

Б) 2018

В) 2017

Област дефинисаности функције $f(x) = (x+3)\sqrt{\frac{1+x}{2x-1}}$ је:

A) $(-\infty, -1] \cup \left(\frac{1}{2}, +\infty\right)$

Б) $(-\infty, +\infty)$

В) $\left[-1, \frac{1}{2}\right]$

Област дефинисаности функције $f(x) = \ln(x^2 - 2x + 2)$ је:

A) $(0, +\infty)$

Б) $(-\infty, 1) \cup (1, +\infty)$

В) $(-\infty, +\infty)$

ЗАДАТАК 5:

Скуп свих вредности реалног параметра m за које су решења квадратне једначине $x^2 + (2m + 3)x + m^2 + 2 = 0$ комплексно коњугована је:

А) $[2, +\infty)$

Б) $(-\infty, -\frac{1}{12})$

В) $[\frac{1}{3}, 2]$

Производ свих решења једначине $x^2 - 2|x| - 3 = 0$ је:

А) 9

Б) -3

В) -9

Збир целобројних решења неједначине $x^2 - 4x \leq 5$ је:

А) 10

Б) 14

В) 5

Неједначина $\frac{2x}{x^2 + 1} \geq -1$ је тачна ако и само ако је:

А) $x \in [-1, 1]$

Б) $x \in (-\infty, +\infty)$

В) $x \in (0, 1)$

Ако је једно решење једначине $x^2 - 2x + m = 0$, $x_1 = 1 + \sqrt{2}$,
тада је m :

- А) 1
- Б) $\sqrt{2}$
- В) -1

ЗАДАТАК 6:

Вредност разломка $\frac{1 + \cos 80^\circ}{4 \cos^2 40^\circ}$ је:

- А) $\frac{1}{4}$
- Б) $\frac{1}{2}$
- В) $\frac{\sin 80^\circ}{\cos 40^\circ}$

Вредност израза $\cos^2 18^\circ + \cos^2 36^\circ + \cos^2 54^\circ + \cos^2 72^\circ$ је:

- А) 1
- Б) 2
- В) -1

Ако је $0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$ и $\cos \alpha = \frac{2\sqrt{2}}{3}$, онда је $\sin \alpha$ једнако:

- А) $\frac{1}{3}$
- Б) $\frac{2\sqrt{2}}{9}$
- В) $\frac{4\sqrt{2}}{9}$

Ако је $\cos \alpha = 0,6$ и α оштар угао, онда ће $\sin(\alpha + 60^\circ)$ бити:

- А) $\frac{4 + 3\sqrt{3}}{10}$
- Б) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
- В) $1 + \sqrt{3}$

Број решења једначине $\sin^2 x + \cos x + 1 = 0$ на сегменту $[2018\pi, 2019\pi]$ је:

- А) 0
- Б) 1
- В) 3

ЗАДАТАК 7:

Збир квадрата решења једначине $2^{x^2-2x-10} = \frac{1}{4}$ **је:**

- A) 10
- B) 16
- B) 20

Решење једначине $2^{x-1} - 2^{x-3} = 3^{x-2} - 3^{x-3}$ **је:**

- A) 2
- B) 4
- B) 3

Решење једначине $\left(\frac{3}{7}\right)^{3x-7} = \left(\frac{7}{3}\right)^{7x-8}$ **припада интервалу:**

- A) $\left(0, \frac{3}{2}\right)$
- B) $\left[-1, \frac{3}{2}\right]$
- B) $\left(\frac{3}{2}, 2\right)$

Број решења једначине $4^x = 2^{x+1} + 8$ **је:**

- A) 0
- B) 1
- B) 2

Скуп реалних вредности x за које је тачна неједнакост $7^{1+x} + 7^{1-x} < 50$ је:

- A) $(-\infty, +\infty)$
- B) $(-\infty, -1]$
- B) $(-1, 1)$

ЗАДАТАК 8:

Вредност $\log_{\frac{1}{4}} 16 - \log_3 \frac{1}{9} + 2 \log_9 3$ је:

- A) 1
- B) 2
- B) 3

Дати су искази:

- I) $\log((-2)(-3)) = \log(-2) + \log(-3)$
- II) $\log(-3)^2 = 2 \log(-3)$
- III) $\log(-2)^4 = 2 \log(-2)^2$
- IV) $\log \frac{-2}{-3} = \log 2 - \log 3$

Тачни су:

- A) II, III
- B) III, IV
- B) сви

Ако је $10^{2\log_{10} 3} = 8x + 5$, тада је x једнако:

А) $\frac{5}{8}$

Б) $\frac{1}{2}$

В) $\frac{9}{8}$

Решење једначине $\log_3(\log_2(\log_5 x)) = 0$ припада интервалу:

А) (8,16)

Б) (16,24)

В) (24,32)

Скуп решења неједначине $\log \frac{x-2}{x+3} > 0$ је:

А) $(3, +\infty)$

Б) $(-3, 2)$

В) $(-\infty, -3)$

ЗАДАТАК 9:

Права која сече координатне осе у тачки $A(1, 0)$ и $B(0, 2)$ има једначину:

- A) $x + y - 1 = 0$
- Б) $x + 2y - 1 = 0$
- В) $2x + y - 2 = 0$

Права пролази кроз тачку $M(1, 3)$ и паралелна је правој $x - y + 1 = 0$. Онда је њена једначина:

- A) $y = 2x - 3$
- Б) $y = x + 2$
- В) $x + 2y - 3 = 0$

Једначина праве која пролази кроз тачку $P(2, 3)$ и нормална је на праву $2x - y - 1 = 0$ је:

- A) $2x + 2y - 10 = 0$
- Б) $x + 2y - 8 = 0$
- В) $x - y + 1 = 0$

Тачка симетрична тачки $M\left(\frac{2}{5}, \frac{4}{5}\right)$ у односу на праву $x - 3y - 4 = 0$ је:

- A) $(2, -3)$
- Б) $\left(\frac{8}{5}, -\frac{14}{5}\right)$
- В) $\left(\frac{3}{2}, -\frac{5}{2}\right)$

Тачке А(3, 9) и В(7, 3) су крајеви пречника једне кружнице. Тада једначина те кружнице гласи:

А) $(x-5)^2 + (y-6)^2 = 13$

Б) $(x-5)^2 + (y-6)^2 = 12$

В) $(x-6)^2 + (y-5)^2 = 10$

ЗАДАТАК 10:

Збир прва четири члана аритметичке прогресије је 1, а збир следећа четири члана је 25. Тада је збир првих 37 чланова:

А) 925

Б) 830

В) 300

Ако је збир првог и четвртог члана опадајуће геометријске прогресије 35, а другог и трећег 30, онда је највећи члан:

А) 27

Б) 18

В) 54

Збир прва четири члана аритметичке прогресије је 92, а збир првих девет чланова је 342. Колико првих чланова треба сабрати да би се добио збир 840?

А) 11

Б) 13

В) 15

Ако за аритметички низ важи $a_{12} - a_8 = 8$, онда је $a_{15} - a_9$:

- А) 6
- Б) 12
- В) 8

Бројеви a_1 , a_2 и a_3 чине геометријску прогресију. Ако је $a_1 a_2 a_3 = 343$ и $a_2 - a_1 = 5$, тада је $a_1 + a_2 + a_3$ једнако:

- А) $\frac{63}{4}$
- Б) $\frac{67}{2}$
- В) 33

ЛИТЕРАТУРА:

Средњошколски уџбеници из математике

Области: Процентни рачун. Алгебарски изрази. Линеарне једначине и неједначине. Функције. Квадратне једначине и неједначине. Експоненцијалне једначине и неједначине. Логаритамске једначине и неједначине. Тригонометрија. Аналитичка геометрија. Аритметичка и геометријска прогресија.

ТЕСТ ИЗРАДИЛА:

др Вера Килибарда

СТАТИСТИКА

1. Предмет изучавања статистике су:

- A) променљиве појаве које се испољавају у великом броју
- B) променљиве појаве које се испољављу у малом броју
- B) функционално зависне појаве

2. Масовно посматрање је:

- A) посматрање појава које показују строго одређену зависност
- B) посматрање променљивих појава које се испољавају на индивидуалним случајевима
- B) испитивање масе случајева ради откривања законитости у појавама

3. Статистичка обележја су:

- A) карактеристике по којима се јединице унутар једног скупа међусобно разликују
- B) било које особине једног статистичког скупа
- B) карактеристике по којима се два скупа међусобно разликују

4. Нумеричка обележја се исказују:

- A) бројевима
- B) речима
- B) знаковима

5. Делимично посматрање се обавља:

- A) пописом
- B) анкетом и методом узорка
- B) повремено

6. Штампана листа питања или „упитник“ је образац са којим се:

- A) прикупљају подаци о јединици посматрања
- B) прикупљају подаци о обележјима посматрања
- B) прикупљају подаци о истраживању посматрања

7. Извештајна јединица или информатор је:

- A) давалац података о јединици посматрања
- B) упитник
- B) анкета

8. Општи елементи упитника су обавештења која се одно- се на:

- A) садржину посматрања
- B) организацију посматрања
- B) планирање посматрања

9. Прекидна обележја су:

- A) остварена добит и број предузећа
- B) број туриста, број осигураника и број штета
- B) боја косе и висина студената

10. Непрекидна нумеричка обележја су:

- A) старост радника, радни стаж и нето зараде
- B) број деце и број студената
- B) пол и школска спрема

11. Занимање и школска спрема радника су:

- A) атрибутивна обележја
- B) прекидна нумеричка обележја
- B) непрекидна нумеричка обележја

12. Поступак груписања статистичких података зависи од:

- A) природе обележја
- B) природе обележја и циља истраживања
- B) фреквенције појављивања посматраног обележја

13. Статистички скуп је:

- A) скуп појава које се посматрају
- B) скуп обележја посматрања
- B) скуп јединица посматрања

14. Поступак груписања код серија дистрибуције фреквен- ција зависи од:

- A) природе обележја и циља истраживања
- B) простора истраживања
- B) временског разграничења

15. Статистичке табеле потребно је да буду:

- A) прегледне и јединствене
- B) прегледне и прецизне
- B) јасне, прегледне и разумљиве

16. Апсолутна фреквенција датог модалитета обележја у скупу показује:

- A) проценат датог модалитета
- B) колико се пута тај модалитет понавља у скупу
- B) релативну учесталост модалитета

17. Подаци статистичких серија приказују се:

- A) табеларно и помоћу графикона
- B) табеларно и помоћу серија
- B) помоћу дијаграма

18. Временске серије могу бити:

- A) моментне и интервалне серије
- B) нумеричке серије
- B) атрибутивне серије

19. Величина серије је:

- A) најмања вредност статистичког скупа
- B) највећа вредност статистичког скупа
- B) збир свих фреквенција груписаног статистичког обележја

20. У серије структуре спадају:

- A) атрибутивне и нумеричке серије
- B) атрибутивне и географске серије
- B) атрибутивне и временске серије

21. Интервалне серије дистрибуције фреквенција настају:

- A) груписањем јединица по интервалима вредности нумеричких обележја
- B) груписањем јединица по величини обележја
- B) груписањем јединица по значају

22. Територијални размештај појаве најбоље се може приказати:

- A) картограмом
- B) стубићима
- B) поларним дијаграмом

23. Груписањем јединица по интервалима вредности нумеричких обележја настају:

- А) атрибутивне серије дистрибуције фреквенција
- Б) интервалне серије дистрибуције фреквенција
- В) неинтервалне серије дистрибуције фреквенција

24. Израчунате средње вредности су:

- А) аритметичка, геометријска и хармонијска средина
- Б) варијанса
- В) аритметичка средина, модус и медијана

25. Медијана је:

- А) релативна средња вредност
- Б) израчуната средња вредност
- В) позициона средња вредност

26. Средње вредности се могу поделити у две групе:

- А) израчунате и позиционе средње вредности
- Б) израчунате и апсолутне средње вредности
- В) позиционе и релативне средње вредности

27. Циљ истраживања и вредност обележја утичу на:

- А) позиционе средње вредности
- Б) груписање података
- В) вредност аритметичке средине

28. Вредност обележја која се у серији јавља највећи број пута назива се:

- A) модус
- B) медијана
- B) аритметичка средина

29. У апсолутне мере дисперзије спадају:

- A) коефицијент варијације
- B) модус и медијана
- B) варијанса и стандардна девијација

30. Геометријска средина се најчешће користи за израчу- навање:

- A) просека
- B) средњег темпа развоја
- B) средњег просечног нивоа из ланчаних индекса

31. Употреба хармонијске средине користи се у специјалним случајевима где се проблем може поставити у:

- A) обрнутом, реципрочном виду
- B) инверзном виду
- B) обрнутом директном виду

32. Стандардна девијација је веома важан показатељ одступања од:

- A) хармонијске средине
- B) геометријске средине
- B) аритметичке средине

33. Варијанса се израчунава као просек квадрата одступања вредности обележја од:

- A) аритметичке средине
- B) медијане
- B) модуса

34. Коefицијент варијације је:

- A) апсолутна мера дисперзије
- B) релативна мера дисперзије
- B) израчуната средња вредност

35. Коefицијент варијације представља однос између:

- A) варијансе и аритметичке средине
- B) аритметичке средине и модуса
- B) стандардне девијације и аритметичке средине

36. Вредност обележја које се налази у средини серије зове се:

- A) медијана
- B) стандардна девијација
- B) хармонијска средина

37. Средња вредност:

- A) јесте довољан показатељ једне серије
- B) већа је од највеће вредности обележја у серији
- B) није довољан показатељ једне серије

38. Дисперзија је већа код серије која има:

- A) већи коefицијент варијације
- B) мањи коefицијент варијације
- B) већу аритметичку средину

39. Просечни ниво појаве добија се:

- A) када се од апсолутног нивоа појаве у посматраном периоду одузме апсолутни ниво појаве у претходном периоду;
- B) као геометријска средина из апсолутног нивоа појаве
- B) као аритметичка средина апсолутних нивоа појава

40. Мере варијабилитета се деле на:

- A) апсолутне и релативне
- B) израчунате и позиционе
- B) израчунате и апсолутне

41. Интервал варијације је:

- A) збир најмање и највеће вредности обележја
- B) разлика између највеће вредности обележја и аритметичке средине
- B) разлика између највеће и најмање вредности обележја

42. Ако је вредност обележја изражена целим бројем тада израчуната средња вредност може бити:

- A) само цео број
- B) цео број или децималан број
- B) само природан број

43. На величину аритметичке средине, посматране статистичке серије утичу:

- A) све вредности обележја посматране статистичке серије
- B) само неке вредности обележја посматране статистичке серије
- B) минималне вредности обележја посматране статистичке серије

44. Кумулирање груписаних података врши се:

- A) постепеним збрајањем података
- B) постепеним дељењем података
- B) постепеним одузимањем података

45. Унимодалне серије су серије:

- A) код којих се модус не може одредити
- B) са више модуса
- B) са једним модусом

46. Индекси су:

- A) релативни бројеви
- B) апсолутни бројеви
- B) апсолутни показатељи структуре

47. Релативни број израчунава се као:

- A) производ текуће вредности и базне вредности појаве
- B) количник текуће вредности и базне вредности појаве
- B) збир текуће вредности и базне вредности појаве

48. Индекси који показују релативне варијације више појава током времена називају се:

- A) ланчани индекси
- B) групни индекси
- B) индивидуални индекси

49. Приликом израчунавања базних индекса база:

- A) не мора бити члан серије
- B) мора бити члан серије
- B) мора бити најмањи члан серије

50. Ланчани индекси показују процентуалну промену сваког податка у серији према:

- A) највећем податку
- B) следећем податку
- B) претходном податку

51. Уколико је израчунати ланчани индекс 123%, то значи да је:

- A) посматрана појава повећана за 23% у посматраном периоду у односу на претходни период
- B) посматрана појава смањена за 23% у посматраном периоду у односу на претходни период
- B) посматрана појава повећана за 123% у посматраном периоду у односу на претходни период

52. Продуктивност се дефинише као однос:

- A) обима производње и броја радника
- B) обима производње и трошкова производње
- B) обима производње и утрошеног рада за њено стварање

53. Ако план није остварен индекс ће бити:

- A) мањи од 100
- B) већи од 100
- B) већи од 150

54. Индекс планског задатка је однос:

- A) планског нивоа појаве текућег периода и планског нивоа појаве базног периода
- B) планског нивоа појаве текућег периода и оствареног нивоа појаве базног периода
- B) оствареног нивоа појаве текућег периода и оствареног нивоа појаве базног периода

55. Уколико је индекс испуњења плана по обиму производње 85% то значи да је:

- А) укупна остварена производња већа за 15% од производње из базног периода
- Б) укупна остварена производња већа за 10% од просечне производње
- В) укупна остварена производња мања за 15% од производње из базног периода

56. Индивидуални индекс количине добија се као однос:

- А) количине у базном и количине у било ком другом периоду
- Б) вредности у посматраном и вредности у базном периоду
- В) количине у посматраном и количине у базном пе-риоду

57. Индивидуални индекс цене добија се као однос:

- А) вредности у посматраном и вредности у базном периоду
- Б) цене у посматраном и цене у базном периоду
- В) цене у базном и цене у било ком другом периоду

58. Индексом трошкова живота прати се:

- А) промена цена на мало основних животних потреба
- Б) промена количине основних животних потреба
- В) промена цена на велико основних животних намирница

59. Три основне врсте капацитета су:

- А) теоријски, радни и оптимални
- Б) теоријски, условни и одређени
- В) теоријски, радни и одређени капацитет

60. Реалне нето зараде расту када је:

- A) њихов индекс већи од 200
- B) њихов индекс већи од 100
- B) њихов индекс мањи од 100

61. Под просечном нето зарадом подразумева се нето зарада по запосленом, као показатељ:

- A) општег нивоа зараде у предузећу
- B) укупног нивоа зараде у предузећу
- B) највећег нивоа зараде у предузећу

62. Раст или опадање животног стандарда из године у годину може се пратити помоћу:

- A) групних индекса цена одређене групе производа
- B) базних индекса номиналних и реалних просечних плата и трошкова живота
- B) ланчаних индекса номиналних и реалних просечних плата и трошкова живота

63. Када обе појаве имају исту тенденцију (расту или опадају), каже се да између њих:

- A) постоји позитивна корелациона веза
- B) постоји негативна корелациона веза
- B) не постоји корелациона веза

64. Проста линеарна корелација се користи за испитивање степена зависности између:

- A) три појаве
- B) тачно две појаве
- B) више појава

65. Степен слагања варијација посматраних појава, утврђује се:

- А) методом корелационе анализе
- Б) методом тренда
- В) индексима динамике

66. Међу посматраним појавама могућа је:

- А) само позитивна зависност
- Б) директна и инверзна зависност
- В) само негативна зависност

67. Мера која показује варијабилитет обе појаве заједно је:

- А) коваријанса
- Б) коефицијент корелације
- В) размак варијације

68. Корелација може бити:

- А) проста и инверзна
- Б) проста и позитивна
- В) проста и вишеструка

69. Ако појава X расте и појава Y расте тада је коефицијент корелације:

- А) позитиван
- Б) негативан
- В) једнак нули

70. Ако је коефицијент корелације једнак нули, тада међу посматраним појавама:

- А) постоји директна корелациона веза
- Б) постоји инверзна корелациона веза
- В) не постоји корелациона веза

71. Избор облика функције тренда зависи од:

- А) начина и правца кретања података серије
- Б) величине серије
- В) избора серије

72. Код функције линеарног тренда $yt = a + bx$, параметар a показује:

- А) средњи апсолутни раст посматране појаве
- Б) средњи релативни раст временске серије
- В) средњи апсолутни ниво појаве у посматраном периоду

73. У функцији линеарног тренда $yt = a + bx$, параметар b показује:

- А) просечан апсолутни раст посматране појаве
- Б) просечан темпо развоја посматране појаве
- В) просечан ниво посматране појаве

74. Ако је коефицијент просте линеарне корелације $r=0,908$ то значи да:

- А) постоји слаба веза између варијација посматраних појава
- Б) не постоји слагање варијација посматраних појава
- В) постоји висок степен директног слагања варијација посматраних појава

75. Ако је коефицијент прости линеарне корелације $r=-0,32$ то значи да:

- А) постоји слаба веза између варијација посматраних појава
- Б) не постоји слагање варијација посматраних појава
- В) постоји висок степен директног слагања варијација посматраних појава

ЛИТЕРАТУРА:

- Жижић М., Вукосављевић М., Видић М., Статистика за трећи и четврти разред економске, правно-биротехничке и угоститељско-туристичке школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Радмила Драгутиновић Митровић, Статистика, Уџбеник за 3 и 4 разред средње стручне школе, Дата Статус, Београд

ОБЛАСТИ: Појам, предмет и задаци статистике; Подела и значај статистике; Статистичко посматрање: припрема посматрања, снимање и контрола података; Основни статистички појмови и категорије: фазе статистичког истраживања, статистички скуп, статистичка јединица и обележја, методи статистичког посматрања; Сређивање и груписање података: појам, фазе сређивања, статистичке серије, техника сређивања и обрада података; Приказивање статистичких података – врста табела и графикона; Анализа података: средње вредности, мере варијације или дисперзије; Релативни бројеви: показатељи структуре, индекси, статистички коефицијенти; Испитивање веза међу посматраним појавама: корелациона анализа, коваријанса; Основи пословне статистике: основни појмови, релативни показатељи производње и промета, динамичка анализа производње и промета, појам тренда, продуктивност рада и начин мерења продуктивности рада, статистика зарада.

ТЕСТ ИЗРАДИЛА: др Славица Дабетић

УСТАВ И ЛЈУДСКА ПРАВА

1. Интерпелација је врста конторле Народне скупштине Србије над радом:

- A) Председника Републике
- B) Уставног суда
- B) Владе Републике

2. Посланичко питање је врста контроле Народне скупштине Србије над радом:

- A) Председника Републике
- B) Уставног суда
- B) Владе Републике

3. Влада Републике Србије за свој рад одговара:

- A) Народној скупштини
- B) Председнику Републике
- B) Врховном Касационом суду

4. У Републици Србији судије на сталну судијску функциоју бира:

- A) Народна скупштина
- B) Високи савет судства
- B) Председник Републике

5. Јавне тужиоце бира:

- A) Народна скупштина
- B) Државно веће тужилаца
- B) Председник Републике

6. Избор судија Уставног суда врше следећи органи:

- А) Народна скупштина, општа седница Врховног касационог суда и Председник Републике
- Б) Влада, Државно веће тужилаца, Високи савет судства
- В) Министар правде, Председник Републике, Апелациони суд

7. Колевком демократије се сматра:

- А) Византија
- Б) Персија
- В) Античка Грчка

8. Председника Републике Србије бира:

- А) Народна скупштина
- Б) Влада Републике Србије
- В) грађани на непосредним и слободним изборима

9. Елементи државе су:

- А) теријторија, становништво и границе
- Б) становништво, власт и војска
- В) власт, становништво и територија

10. Ратно стање проглашава:

- А) Народна скупштина
- Б) Влада
- В) Председник Републике

11. Судску власт карактерише начело:

- А) одговорности Председнику
- Б) независности
- В) одговорности Народној скупштини

12. Народну скупштину распушта:

- А) Председник Републике
- Б) Председник Владе
- В) Председник Уставног суда

13. Мандат председника Републике Србије траје:

- А) 3 године
- Б) 4 године
- В) 5 година

14. Народни посланици уживају:

- А) посланички имунитет
- Б) посланичку независност
- В) посланичку самосталност

15. Народна иницијатива је механизам:

- А) посредне демократије
- Б) непосредне аутократије
- В) непосредне демократије

16. Предлог за изгласавање неповерења Влади подноси

- А) Председник Републике
- Б) најмање 60 народних посланика
- В) Председник Владе

17. Јединице локалне самоуправе су у Републици Србији:

- А) окрузи и аутономне покрајине
- Б) срезови и окрузи
- В) општине, градови и град Београд

18. Проглашење закона је надлежност:

- А) Народне скупштине
- Б) Владе Републике Србије
- В) Председника Републике

19. Помиловње као акт аболиције доноси:

- А) Народне скупштине
- Б) Владе Републике Србије
- В) Председника Републике

20. Хијерархија правних аката је:

- А) скуп по правној снази равноправних правних аката
- Б) скуп по правној снази неједнаких правних аката
- В) утицај правних аката

21. Устав у формалном смислу је:

- А) писани општи правни акт највеће правне снаге
- Б) кад постоји, али се не примењује
- В) кад има уставни облик

22. Устави се називају „крутим“ или „чврстим“ због:

- А) сложености поступка за усвајање и промену устава
- Б) обичног, редовног поступка за усвајање и промену као код закона
- В) тврдог корицења текста устава

23. Устави се називају „меким“ због:

- А) сложености поступка за усвајање и промену устава
- Б) обичног, редовног поступка за усвајање и промену као код закона
- В) меког корицења текста устава

24. Елементи правне норме су:

- А) речи и знаци
- Б) ставови и чланови
- В) диспозиција и санкција

25. Закони ступају на снагу најраније:

- А) седмог дана од дана објављивања
- Б) месец дана од дана објављивања
- В) осмог дана од дана објављивања

26. Подела власти врши се на:

- А) полицију, војску, правосуђе
- Б) законодавну, извршну и судску
- В) председника Владе, министре и државне секретаре

27. Заштитник грађана је:

- А) службеник Владе који је задужен да штити грађане;
- Б) припадник службе обезбеђења чији је задатак заштита грађана;
- В) независни државни орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе

28. Уставни суд као утанова је настао:

- А) 1920. у Аустрији
- Б) 1789. у Француској
- В) 1787. у САД

29. Идејни творац уставног суда као органа је:

- А) Хуго Пројс
- Б) Ханс Келзен
- В) Џон Маршал

Уставни суд Србије чине: А) 9 судија

Б) 11 судија

В) 15 судија

30. Судија Уставног суда Србије мора имати:

А) најмање 30 година живота и 5 година стручног искуства

Б) најмање 50 година живота и 20 година радног искуства

В) најмање 40 година живота и 15 година правног искуства

31. Либерализам је заснован на идеји:

А) слободе

Б) једнакости

В) солидарности

32. Народну скупштину Републике Србије чине:

А) скупштински одборници

Б) емисари

В) народни посланици

33. Представничка демократија може бити:

А) привремена и трајна

Б) општа, посебна и појединачна

В) парламентарна, председничка и скупштинска

34. Полупредседнички систем власти је настао у:

А) Канади

Б) Француској

В) Финској

35. Скупштински систем власти одликује:

- A) постојање скупштине
- B) скупштина као једини орган власти
- B) скупштина као најјачи орган власти

36. Скупштински систем власти је настао у:

- A) Француској
- B) Швајцарској
- B) Русији

37. Референдум представља механизам:

- A) посредне демократије
- B) непосредне демократије
- B) непосредне аутократије

38. Смртна казна, као ограничење права на живот у Републици Србији се:

- A) примењује
- B) не примењује
- B) примењује само изузетно и рестриктивно

39. Апатриди су људи:

- A) са више држављанстава
- B) са два држављанства
- B) без држављанства

40. Држава према територијалној организацији може бити:

- A) једноставна и компликована
- B) територијална и нетериторијална
- B) унитарна и сложена

41. Скупштину општине чине:

- А) посланици
- Б) одборници
- В) општинари

42. Важећи Устав Републике Србије усвојен је:

- А) 2005. године
- Б) 2006. године
- В) 2007. године

43. Влада Републике Србије доноси:

- А) устав
- Б) законе
- В) уредбе

44. Радом Владе руководи:

- А) председник Републике
- Б) председник Владе
- В) председник Народне Скупштине

45. Законодавну власт у Републици Србији врши:

- А) председник Републике
- Б) председник Владе
- В) Народна скупштина Републике Србије

46. Извршну власт у Републици Србији врши:

- А) председник Републике;
- Б) Влада Републике Србије
- В) Народна скупштина

47. Народну скупштину Републике Србије чини:

- A) 250 народних посланика
- B) 270 народних посланика
- B) 300 народних посланика

48. Химна Републике Србије је:

- A) „Марш на Дрину“
- B) „Боже правде“
- B) „Востани Србије“

49. У Републици Србији врховни командант Војске Србије је:

- A) председник Републике
- B) председник Владе
- B) министар одбране

50. Председник Републике Србије подноси оставку:

- A) председнику Владе;
- B) председнику Народне скупштине;
- B) председнику Уставног суда.

51. Први документ којим се на међународном плану свеобухватно гарантују људска права и слободе је:

- A) Декларација о правима радног и експлоатисаног народа
- B) Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима УН
- B) Универзална декларација о правима човека УН

52. Кодификовани уставни су:

- A) уставни који представљају целовити и јединствени писани документ
- B) уставни састављени од више докумената уставне природе
- B) уставни који обухватају уставне обичаје и не изражавају се у писаној форми

53. Душанов законик донет је:

- A) 1319. године
- B) 1349. године
- B) 1389. године

54. За промену Устава Републике Србије усваја предлог:

- A) Влада Републике Србије
- B) Председник Републике
- B) Народна скупштина

55. Аутократија је:

- A) владавина грађана
- B) владавина најширих народних маса
- B) владавина појединца или мале групе људи

56. Унитарна (проста) држава у своме саставу:

- A) има више федералних јединица
- B) има више конфедералних јединица
- B) нема федералних ни конфедералних јединица

57. Председнички систем је настао у:

- A) Италији
- B) СР Немачкој
- B) Сједињеним Америчким Државама

58. Извршну функцију у општини врши:

- A) председник општине
- B) председник скупштине општине
- B) начелник општинске управе

59. Основни смисао локалне самоуправе је:

- A) да задовољи потребе становника настањених на њеној територији
- B) да олакша држави наплату јавних прихода, првенствено пореза
- B) да политичке странке имају могућност учешћа у локалним представничким телима

60. Локална самоуправа у Републици Србији организована је као:

- A) једностепена
- B) двостепена
- B) тростепена

61. Федерација представља облик:

- A) сложене државе
- B) просте државе
- B) подељене државе

62. Највиши правни акт општине је:

- A) одлука
- B) статут
- B) устав

63. Остваривање људских права и грађанских слобода гарантује се:

- А) уставом
- Б) статутом
- В) одлуком

64. О уставности и законитости општих аката у Републици Србији одлучује:

- А) Уставни суд
- Б) Управни суд
- В) Врховни касациони суд

65. Систем апсолутне већине у првом кругу председничких избора подразумева да је неопходно:

- А) да кандидат добије половину плус један глас од укупног броја гласова
- Б) да кандидат добије највише гласова, независно од тога да ли је то већина од укупног броја гласова
- В) да кандидат не мора да добије половину укупног броја гласова

66. Председник Републике у Републици Србији:

- А) може обављати другу јавну функцију или професионалну дужност
- Б) може обављати другу јавну функцију или професионалну дужност, али само ако то он жели
- В) не може обављати другу јавну функцију или професионалну дужност

67. О промени граница Републике Србије одлучује:

- А) Влада Републике Србије
- Б) Председник Републике
- В) Народна скупштина

68. Мандат народног посланика у Народној скупштини Републике Србије траје:

- А) четири године
- Б) пет година
- В) шест година

69. Народне посланике у Народној скупштини Републике Србије:

- А) именује Влада Републике Србије
- Б) именује председник Народне скупштине
- В) бирају грађани на непосредним изборима, тајним гласањем

70. Члан Владе Републике Србије може да поднесе оставку:

- А) председнику Народне скупштине
- Б) председнику Републике
- В) председнику Владе

71. Предлог за промену Устава Републике Србије усваја се:

- А) релативном већином од укупног броја народних посланика
- Б) натполовичном већином од укупног броја народних посланика
- В) двотрећинском већином од укупног броја народних посланика

72. Амандман је:

- А) заштитник грађана
- Б) изузеће од примене прописа
- В) измена закона, додаток закону или појединој законској одредби

73. Територијална аутономија подразумева:

- А) посебно признати и уређени статус мање територије у односу на већу целину – државу
- Б) федерални статус одређене територијалне јединице
- В) конфедерални статус одређене територијалне јединице

74. Насилно рушење уставног поретка:

- A) допуштено је ако га врше политичке странке
- B) није допуштено
- B) допуштено је само изузетно

75. Први српски устанак је избио:

- A) 1801. године
- B) 1804. године
- B) 1807. године

76. Сретењски устав је донет:

- A) 1815. године
- B) 1825. године
- B) 1835. године

77. Србија је добила независност на Берлинском конгресу одржаном:

- A) 1878. године
- B) 1888. године
- B) 1898. године

78. Најзначајни документ Савета Европе из области у области људских права који гарантује 12 појединачних људских права је:

- A) европски Устав за заштиту људских права и осно- вних слобода
- B) европски Закон за заштиту људских права и осно- вних слобода
- B) европска Конвенција за заштиту људских права и основних слобода

79. Суд који је надлежан да решава сва питања везана за тумачење и примену европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода је:

- A) Европски суд за људска права
- B) Европски суд правде
- B) Међународни суд правде

ЛИТЕРАТУРА:

- Тадић, С., Устав и права грађана за 4. разред гимназије и 3. и 4. разред средњих стручних школа, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2012.
- Лилић, С., Булајић, С., Устав и права грађана за 4. разред гимназије и средњих и стручних школа, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2010.
- Гачановић М., Устав и права грађана за 4. разред гимназије и четворогодишње средње стручне школе и трећи разред трогодишње средње стручне школе
- Ђурић В., Устав и права грађана за 4. разред гимназије и трећи и четврти разред средњих стручних школа

ТЕСТ ИЗРАДИО: др Бојан Радић и Марија Јаковљевић